Pošt. plaćena u got.

GODINA X.

SVIBANJ
LIPANJ
BROJ 5-6
1939.

Salezijanski vjesnik

26403

Fond „Don Bosko" (za svećenički podmladak siromašnih mladića): Franjica pl. Varadi 10.- din. — Burić Rina 50.- din. — Bišćan Terezija 60.- din. — Skvaže Josipa 15.- din. — Andrić Filip 10.- din. — Lukanović Zorka 185.- din. — Konstanca Carević 10.- din. — Šuveljak Margareta 100.- din.

NE ZABORAVITE!

Salezijanski suradnici, koji se ispovijede, prime sv. Pričest, mole se po nakani sv. Oca Pape i pohode koju crkvu ili javnu kapelu, mogu dobiti u mjesecima srpnju i kolovozu ova oproštenja:

Potpuna oproštenja: 1. Na dan, kad se novi suradnik upiše u Savez sal. suradništva. — 2. Jedamput na mjesec, u koji god dan suradnik ili suradnica hoće. — 3. Svaki mjesec na dan vježbe sretne smrti. — 4. Svaki dan jedan potpuni oprost, ako uz koji god staleški posao pobožno izgovore jedan streloviti uzdah, a za svaki drugi streloviti uzdah, preko dana uz rad izgovoren, dobivaju 400 dana oproštenja. — 5. Na blagdan Predr. Krvi Isusove, 1. srpnja. — 6. Na dan Pohoda bl. Djevice Marije, 2. srpnja. — 7. Na Gospu Karmelsku, 16. srpnja. — 8. Na Preobraženje, 6. kolovoza. — 9. Na Veliku Gospu, 15. kolovoza. — 10. Na blagdan Sv. Roka, 16. kolovoza.

(Tko hoće da dobije stajališna oproštenja, mora izmoliti u gore naznačene dane 5 Očenaša, 5 Zdravomarija i Slava Ocu za dobrobit katoličke Crkve te 1 Očenaš, 1 Zdravomariju i Slava Ocu po nakani sv. Oca Pape. Osim toga treba da je u stanju posvećujuće milosti Božje i da posjeti koju crkvu ili javnu kapelu.)

(Za ova oproštenja zahtijeva se sv. Ispovijed i sv. Pričest te molitva po nakani sv. Oca Pape.)

Neka nepotpuna oproštenja: 1. Tri stotine dana svaki put, kad sa skrušenim srcem suradnici vrše koje djelo milosrđa ili kršćanske ljubavi. — 2. Sedam godina i sedam četrdesetnica, kad god ponove posvetu presv. Srcu Isusovu.

Povlastica sal. suradnika: Sve mise, koje se čitaju za pokojne suradnike, privilegirane su u svako vrijeme i na svakom mjestu, čitao ih koji god svećenik.

NAŠI POKOJNICI

Amalija Brumec, Zagreb;
Marta Krsnik (Tušek), Krapina;
Slamić Julka, Virje;
Kobašević Martin, Osijek;
Posavec Ana, Novigrad - Podr.
Marušić Luka, Benkovac;
Mesarov Franjo, Virje;
Tvrtković Eugen, Bos. Gradiška;
Belić Vicko, Jelsa;
Drenik Hildegarda, Zagreb;
Otorepec Ivan, povjerenik, Zagreb.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima. Počivali u miru. Amen.

(Molimo dobre suradnike i suradnice, neka nam rado jave imena umrlih suradnika, da se molimo za njih i drugima ih preporučimo u molitvu. Ima suradnika, koji ne primaju Vjesnika, i za njih molimo, da nam javite, ako umru.)

SALEZIJANSKI VJESNIK
GLASILO • SALEZIJANSKOG • SURADNIŠTVA
GOD. X. SVIBANJ - LIPANJ BROJ 5 - 6

Mladomisnik

Kada se je klerik Ivan Bosko 30. listopada 1835. - nekoliko dana poslije oblačenja svećeničkog odijela - opraštao sa svojom majkom Margeritom odlazeći u sjemenište, reče mu ona ove jednostavne a duboke riječi:

„Ivane moj! Eto si obukao svećeničko odijelo, a ja osjećam zbog toga svu onu utjehu, koju može da osjeti jedna majka nad srećom svoga sina. Ali se sjeti da i tvoj stalež ne resi odijelo nego vršenje kreposti. Ako posumnjaš ikada u svoje zvanje, — za ljubav Božju, ne obeščasti svoje haljine! Smjesta je svuci! Radije neka moj sin bude siromašan seljak nego svećenik koji zanemaruje svoje dužnosti.

Kada si došao na svijet, posvetila sam te Blaženoj Djevici; kada si započeo svoje škole, preporučila sam ti pobožnost prema toj našoj Majci; a sada ti stavljam na srce *da budeš sav Njezin.* Ljubi drugove, koji su pobožni prema Mariji! A ako postaneš svećenik, preporučuj i uvijek širi pobožnost prema Njoj!“

Ivan je plakao od ganuća slušajući te dragocjene opomene svoje divne majke, i odgovorio joj:

„Majko, zahvaljujem ti za sve, što si mi govorila i što si mi učinila. A ove tvoje riječi neće biti uzalud rečene, nego će biti pravilo cijelom mom životu.“

I bilo je tako. Što je značio za njega dan svećeničkog oblačenja, čitamo u njegovim vlastnoručno pisanim „Uspomenama“:

„Od onoga dana trebalo je da posvetim više pažnje samome sebi. Život, koji sam provodio dotada, morao se promijeniti iz temelja. Prijašnjih godina nisam bio zločest, ali sam bio raztrešen, slavohlepan, volio sam igre i šale, skakanje, zabave i slične stvari, koje su razveseljavale srce na jedan čas, ali ga nijesu mogle zadovoljiti...“

Toga dana zabilježio je Ivan i konkretne odluke kao pripravu za svećeničko ređenje i za dostojan, svet svećenički život, premda se je od djetinjstva spremao na to. Imajući pred očima neokaljanu čistoću božanskog Jaganjca, koga će jednom smjeti svaki dan držati u svojim rukama, načinio je odluke, koje su se u glavnom kretale oko te anđeoske kreposti: vršiti sve pa i najmanje stvari, koje bi mogle pridonijeti očuvanju čistoće, a odbaciti sve, što je njoj protivno ili što bi moglo ma i malo zasjeniti njezin sjaj. Kao osobito štetnu stvar u tom pogledu smatrao je Ivan svjetske priredbe i zabave pa i one na oko nedužnije naravi. Ivan je taj dan naročito razmišljao o tome kakvu vezu mogu imati uopće svjetska veselja s jednom dušom, koja eto hoće da se sasvim preda u službu Bogu. I shvatio je i osjetio da je duh ovoga svijeta nespojiv s čistoćom Isusovih učenika i da joj je sasma protivan, te da ugađati svijetu, dijeliti mišljenje sa svi-

jetom znači izgubiti ljepotu duše ili se bar izložiti sigurnoj pogibelji da je se izgubi. Zato bilježi: nikad više na javne priredbe! U odlukama, koje je napisao, točno je naveo sve slične zabave i veselja svijeta, kojih se ima kloniti. A onda je dodao: „Ljubiću samoću i u njoj ću se zadržavati... Služiću Bogu, te osim običajnih svojih pobožnih vježba neću propustiti ni jedan dan da ne bih obavio makar i kratko razmatranje i duhovno štivo.“

Kad je Ivan Bosko došao u sjemenište u Kijeri, zapitao je ondje jednog svog profesora kako bi imao da se ponaša, što da radi, da bude dobar klerik i steče naklonost svojih profesora. Ovaj mu odgovori vrlo kratko: „Vršite točno svoje dužnosti!“ — Bosko je prihvatio svom dušom taj savjet i potpuno mu odgovorio. A kao uzor uzeo si je nezaboravnog don Kafasa, koji je usavršio svoje svećeničko zvanje u ovom istom sjemeništu. To je

Pitomci sa poglavarima u Nadbiskupskom konviktu, Zagreb.

Znao je on već tada ono, što će mu poslije četiri godine svjetovati turinski sveti svećenik Ivan Borel za očuvanje duha zvanja: „U samoći i čestom sv. Pričesti usavršuje se i čuva zvanje te postaje dobar svećenik.“ Zvanje je božansko. Ono je milost Božja i glas Božji u srcu čovjeka. Ono je djelo Božje, koje Bog sam počinje a s čovjekom razvija i izgrađuje. Don Bosko je sarađivao s Bogom u izgradnji svoga zvanja. On je tražio svoga Boga u svagdanjoj sv. Pričesti, u razmišljanju i molitvi, u svim onim sredstvima, koja vode do što tješnjeg jedinstva s Bogom.

onaj bl. Kafaso, kome je Providnost dala u ruke kormilo cijelog Don Boskova života i rada, Don Boskove misije na zemlji. Kad je naime Bosko stajao na raskrsnici i pitao don Kafasa da li da bude franjevac ili Bog ima s njim kakove druge nacrte, svetac je dao Ivanovoj lađici pravi smjer: „Nastavi mirno nauke, uđi u sjemenište i slijedi ono, što Ti pripravlja Božja Providnost.“ — Don Kafaso je u sjemeništu pokazao vanrednu savršenost u vjernom i stalnom ispunjavanju običnih malih stvari. To je bila odluka i klerika Boska, i to ne odluka za šest godina bogoslovnih nauka ne-

go za sav život.

Dani su u sjemeništu prolazili kao obično kroz godine i godine. Mnogima nažalost ne donesu onaj plod, koji bi morali donijeti. A Bosko se — vjeran svojim odlukama i gonjen silnom željom da postane dobar svećenik — znao okoristiti svakom prilikom i svakom osobom da usavršuje svoju dušu i da steče potrebno znanje. Da izbjegne utjecaju loših drugova — jer bilo je u sjemeništu i takvih, piše sam Don Bosko — on je po majčinu savjetu potražio one, koji su naročito štovali Bl. Dj. Mariju, te je s njima provodio slobodno vrijeme u pobudnim i korisnim razgovorima. Jedna lijepa i rijetka krijepost resila je već tada Boska, onog neumornog Boska, koji je kao starac još radio i odgađao odmor za vječnost: nije htio da izgubi beskorisno ni jednog časa vremena. Upotrebio ga je dobro za se — to je pokazalo njegovo napredovanje na putu savršenosti i njegovi uspjesi na ispitima. A upotrebio ga je dobro i za druge, jer je bio — nasljedujući Gospodina Isusa u poniznosti — sluga svima. Tražio je svaku priliku gdje bi mogao da drugovima učini usluge i veselja, gdje bi im mogao pomoći u njihovim potrebama, pa čak ih i svjetovati i tješiti u njihovim duhovnim poteškoćama. Srce je Boskovo gorjelo od želje da čini dobro mladeži, da odgaja, vodi i pomaže mladež, koju su ondje zamjenili mnogi klerici mlađi od njega dobom i duhovnom zrelošću. Svi su osjetili Boskovu ljubav, osobito najpotrebniji. Svi su vidjeli Boskovu svetost, i svi su je veoma cijenili — drugovi i profesori. Samo on sam nije to vidio niti cijenio, pa je kasnije i napisao u svojim „Uspomenama“ o svom ređenju za podđakona ovu poniznu izjavu:

— „Sada, kad znam koje su kreposti potrebne za taj vrlo važni korak, uvjeren sam da se nijesam bio dovoljno pripravio. Ali kako nijesam imao nikoga, ko bi se izravno brinuo za moje zvanje, posavjetovao sam se s don Kafasom, koji mi je rekao da samo idem naprijed i da se oslonim na njegovu riječ... Želio sam svršiti svoje nauke, ali sam drhtao pri pomisli da ću se vezati za sav život. Zato nijesam htio da donesem konačnu odluku prije nego je donese ispovjednik. Odonda dalje trudio sam se što sam više mogao da vršim savjet svećenika Borela: — U samoći i čestom sv. Pričešću čuva se i usavršuje zvanje.“ —

U svibnju 1841. bio je ređen za đakona, i onda se rastao sa sjemeništem. Povukao se u potpunu samoću da se desetdnevnim duhovnim vježbama izravno pripravi na posljednji red. Među predmetima njegovih razmišljanja naročito mu je dušu obuzela misao Psalmiste: „Tko će uzaći na goru Gospodnju ili tko će stati na svetom mjestu Njegovu? — U koga su nevine ruke i čisto srce, koji ne provodi života svoga tašto.“ (Ps. 23.).

Zaređen je 5. lipnja 1841., a prvu sv. Misu čitao je 6. lipnja na blagdan Presv. Trojstva u crkvi sv. Franje Asiškog v Turinu. Bilo je dostojno i sasvim razumljivo da je drugu sv. Misu čitao u crkvi Majke Božje Utješiteljice „da zahvalim — kako sam piše — velikoj Djevici Mariji za bezbrojne milosti, koje mi je izmolila od svog božanskog Sina Isusa.“

A Margerita, ta junačka majka, koja u svojim žrtvama, učinjenim za Ivana, nikad nije tražila sebe, pokaza i tada svoju divnu poniznost i samozataju, kad mu reče: „Ti si svećenik i čitaš sv. Misu. Dakle si otsad bliže Isusu Kristu. Ali se sjeti da je početak čitanja sv. Mise početak trpljenja. Nećeš to odmah osjetiti, ali ćeš se malo pomalo uvjeriti da ti je majka rekla istinu. Sigurna sam da ćeš svaki dan moliti za me, bila živa ili mrtva, i to mi je dosta. Otsada misli samo na spasenje duša, a za mene se ne brini.“

I njezino će ime biti besmrtno, jer je pisano: „Ko uči svojega sina, toga će sin proditi, i u njemu će se proslaviti među ukućanima.“ (Crkv. XXX. 2.)

Pijo XII.

Dvadeset dana iza blažene smrti sv. Oca Pape Pija XI. božanska je Providnost spustila svoju ruku na glavu kardinala Eugena Pačelija i ugra-

Sv. Otac Papa Pijo XII.

dila ga kao kariku u neprekidni i neslomivi lanac papinstva.

20. studenog prošle godine u času svečane beatifikacije majke Marije Mazzarelo stajao je Eugen Pačeli uz bok Pija XI. kao njegova desna ruka i — kao posebni zaštitnik Salezijanske družbe pred najvišim forumom. Ko je tada i slutio ovu budućnost gledajući kako gasnu blage oči, kako se stišavaju neumorne sile dragog Oca Pija XI., kad je zadnji put silazio sa svoje nosiljke, da se pokloni svojoj zadnjoj blaženici? — 33 svetačka lika i 463 blaženih zasjalo je poput sjajnih zvijezda na svodu katoličke Crkve za pontifikata Pija XI., a zadnja junakinja, koju je on proglasio blaženom, bila je Marija Mazzarello, utemeljiteljica Kćeri Marije Pomoćnice, duhovna kći i drugarica sv. Ivana Boska.

Čas najvećeg iščekivanja i radosti, jedinstven na svijetu, jest izbor Pape. Svako katoličko srce proživljava one duboke i uzbudljive događaje, kad se jednom čovjeku podjeljuje moć tako velika, tako nadljudska, upravo božanska! 2. veljače ove godine čekalo se tako na trgu sv. Petra u Rimu, čekalo se, kad će se oglasiti ime novog Pape, i kad će se pojaviti Papina osoba, taj rječiti simbol besmrtnog opstanka katoličke Crkve i nepogrješivi čuvar Božjega Puta, Istine i Života na zemlji. Pa i svi katolici u svim krajevima svijeta mogli su ove godine — prvi put u povijesti — da putem radio - transmisije čuju i prate ono talasasto komešanje, ono vrenje mase na trgu sv. Petra u Rimu, koje najednom sve prekide neki visok i snažan glas:

„Annuntio vobis gaudium magnum." javljam vam veliku radost: imamo Papu u osobi prečasnog i uzoritog gospodina kardinala Eugena Pačelija, koji je odabrao ime Pijo XII."

Tebe Boga hvalimo! — zaorilo je ogromnim trgom iz hiljada i hiljada grla, kojima su se priključili i nebrojeni slušaoci radija po svem širokom svijetu...

Poslije Te Deum - a izašao je novi Papa i podijelio svoj prvi blagoslov svemu kršćanskom svijetu kao simbol i zalog mira. Pijo XI. zaklopio je oči sa željom u srcu i s molitvom na usnama: „Isuse, daj nam mir!", a Pijo XII. zakoraknuo je na prvu stepenicu svog pontifikata s lozinkom „Mir je djelo pravde", sa simbolom mira u grbu — golubica s maslinovom grančicom — i s prvim svojim govorom o miru. U tom govoru sv. Otac najprije šalje svoj očinski zagrljaj svima kršćanima počevši od kardinala do zadnjeg najmanjeg kršćanina na zemlji „a naročito onima, koji pate u siromaštvu i trpljenju. Nad sve njih i nad svakoga od njih neka sađe obilje nebeskih darova i utjehe..." Zatim pozdravlja sve one, koji su izvan Kristova ovčinjaka, izvan katoličke Crkve, uvjeravajući ih da i za njih i za njihovo dobro uzdiže molitve Predobrom

i Svevišnjem Bogu. A onda govori o miru. „Ovoj Našoj očinskoj poslanici želimo dodati želje za mir i poziv na mir, na onaj mir, ... koji je uzvišeni dar Neba, mir, što ga žarko žele sve plemenite duše, mir, koji je plod ljubavi i pravde. Pozivamo sve ljude, da žive u miru, što ga daje čista savjest u ljubavi prema Bogu. Pozivamo obitelji, da žive u miru ujedinjene i usklađene u svetoj ljubavi Kristovoj. Pozivamo napokon i narode, da očuvaju mir bratskim uzajamnim potpomaganjem, prijateljskom saradnjom i srdačnim nastojanjem pred licem Božjim i pod zaštitom Božje Providnosti oko viših interesa čovječanstva... Promatramo sva ogromna zla, koja tište svijet. Njemu u pomoć šalje Gospodin Bog Nas slabe ali pune pouzdanja. Sa sv. Pavlom ponavljamo vam: „Razumijte Nas!“ Braćo, uzdamo se čvrsto da ova Naša molba neće biti uzaludna...“

12. ožujka obavljeno je na balkonu bazilike sv. Petra krunisanje Pape pred nepreglednom množinom ljudi — zastupnika 400,000.000 katolika svega svijeta. Kardinal Caccia Dominioni spustio je na glavu Pija XII. tijaru — trostruku krunu — izgovarajući pri tome određeni obrazac: „Primi trostruku krunu, i znaj da si Otac vladara i kraljeva, gospodar svega svijeta na zemlji i Namjesnik Spasitelja našega Isusa Krista, kojemu slava i čast u vijeke vjekova. Amen!“ Tada je sv. Otac u svemu svome sjaju podignuo desnicu i blagoslovio svijet... Stotine i hiljade srdaca kao da se prolomiše, i bujica sinovske odanosti i poštovanja prema sv. Ocu poplavila je nebo i zemlju. A sv. Otac raširi ruke, da stojeći u sjeni bazilike i kao pod njezinim okriljem zagrli svijet — cio svijet.

— — —

Eugen Pačeli rođen je u Rimu 2. marta 1876. Svršivši potrebne škole zaređen je za svećenika 1899. godine i time postigao što je od djetinjstva živo želio. Htio je da ostane običan svećenik, koji će raditi među dušama u izravnom dodiru s njima. Ali pretpostavljeni odrediše drukčije obzirom na njegove velike sposobnosti i spremu. Pozvaše ga na diplomaciju — u Svetu Kongregaciju za izvanredne crkvene poslove. Tajnik ove kongregacije bio je tada kardinal Gaspari. Na njegov savjet odrekne se Pačeli profesorske katedre u rimskom sjemeništu — predavao je kanonsko pravo — i posveti se potpuno crkvenoj diplomaciji.Tada se počeo uspinjati u častima, dok nije došao na mjesto kardinala Gasparija, koji je bio postao državnim Papinim tajnikom. Kao tajnik Kongregacije za izvanredne crkvene poslove dočekao je Pačeli svjetski rat. Što je gledao u njemu sv. Otac Benedikt XV., i koliko je pouzdanje stavljao u njega u ta kritična vremena, dokazuje najbolje činjenica da ga je 2. IV. 1917. imenovao svojim nuncijem najprije u Bavarskoj a onda u cijeloj Njemačkoj. Ovo je imenovanje prihvaćeno u svemu katoličkom svijetu s najvećim veseljem i oduševljenjem, a sv. je Otac u znak posebne ljubavi sam lično zaredio novog nadbiskupa. Pačelijev boravak i rad u Njemačkoj donio je između ostalih dobara sklapanje konkordata između Sv. Stolice i Bavarske i drugog između Sv. Stolice i Pruske. God. 1929.za Pija XI. vratio se Pačeli u Rim, jer je u ime nagrade za svoj neumorni rad i zasluge u Crkvi postao kardinal kao titular crkve sv. Ivana i Pavla u Rimu. A već početkom 1930. nasljedio je opet kardinala Gasparija i to na mjestu Papinog državnog tajnika. Tu je ostao u najtješnjoj suradnji s Pijem XI. sve do 10. veljače ove godine. U tih 9 godina sudjelovao je u svim velikim djelima Pija XI. i dostojno je zastupao sv. Oca pred javnosti u više navrata. Pačeli je između ostalog potpisao konkordate Sv. Stolice s Njemačkom, bivšom Avstrijom, Rumunijom i Jugoslavijom. Na mnogim apostolskim putovanjima kao Papin izaslanik ostavio je osim papinskog blagoslova primjer svoje duboke pobožnosti i dojam odličnog govornika i diplomate, te je svugdje primjerom

i riječju osvajao mase za — Papu. Proputovao je skoro čitav svijet taj budući Otac svijeta, upoznao je skoro svu svoju buduću djecu, i stekao najveće simpatije i ljubav ne samo među katolicima nego i inovjercima. Zato je i odjeknuo vanredno radosno širom svega svijeta izbor Pačelija za Papu, i svi su ga primili s nezapamćenim oduševljenjem i odobravanjem.

A nama, djeci sv. Ivana Boska, koji je tako volio papinstvo i papu, nama je posebno drago da je papinsku stolicu zasjeo baš Pačeli, bivši kardinal — protektor Salezijanske družbe. Vrhovni poglavar Salezijanske družbe preč. g. Rikaldone poklonio se s cijelom salezijanskom obitelji novom Papi u osobi našeg kardinala Hlonda, i prikazao mu posebnim brzojavom srca svih nas, naše veselje, naše molitve, odanost i pokornost najvišemu Ocu. A Otac je uzvratio posebnim blagoslovom: „Sv. Otac Papa primio je sinovski izraz odanosti i pobožne molitve, koje je obećala vaša redovnička obitelj, kao i obećanje potpune poslušnosti i trajne privrženosti Namjesniku Isusa Krista, pa vam šalje — moleći za vas nebeske milosti — svoj prvi blagoslov."

Ono, što je naš vrhovni Poglavar obećao sv. Ocu u ime svih nas, svaki će od nas — suradnika i suradnica, pitomaca i bivših pitomaca — sigurno i izvršivati revno i vjerno. U kratkom životopisu Leona XIII., što ga je napisao sv. Ivan Bosko, čitamo o Papi ove riječi: „Na nama je da ga podupremo. A kako? Molitvom, posluhom našim Pastirima i pravim kršćanskim ponašanjem. Na posao dakle svi! Svatko neka promiče u svojoj okolini i opet uvede u svoju obitelj pravo ćudoređe i praktičan vjerski život. Svatko neka ukloni grijeh od sebe i od svojih, pa će nam brzo svanuti svjetli dan Gospodnji."

Eto dakle po riječima sv. Ivana Boska najbolje ćemo dokazati da zaista ljubimo Papu, ako budemo živjeli kao dobri, pravi kršćani. —

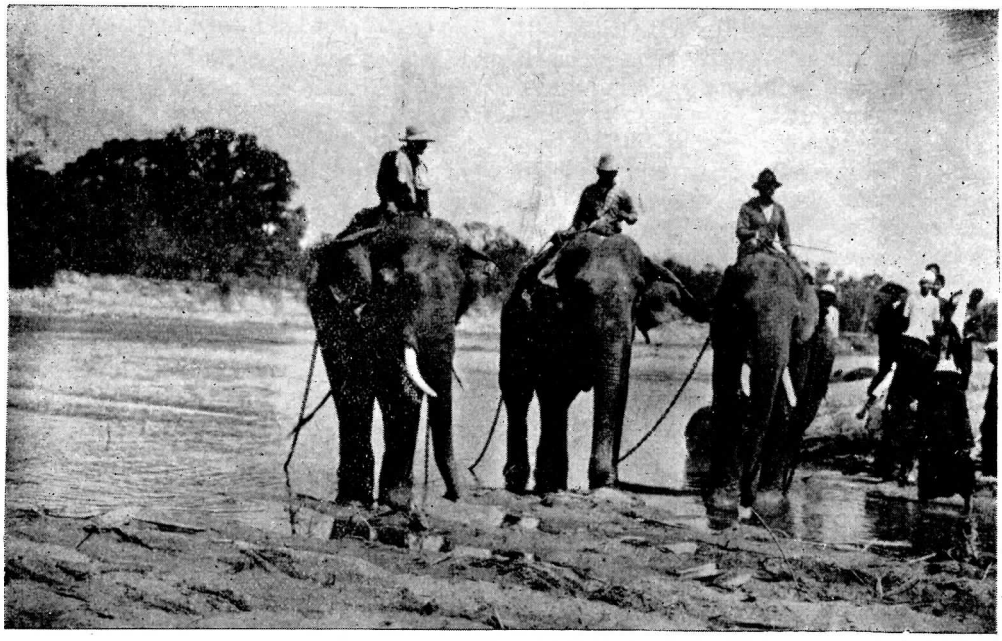

Najčešće i najsigurnije prometno sredstvo u Indiji

Apostol dobre štampe

(Nastavak)

Ne samo protiv očito nemoralnih izdanja, nego i protiv onih, koja su bila upravljena, da smute, krivotvore čistu nauku Crkve katoličke i da joj naškode, znao je sv. Ivan Bosko junačkom hrabrosti baratati oružjem znanosti i pera. On je protiv zle knjige poveo borbu, koja će ispunjavati uvijek jednu od najslavnijih stranica njegova života.

God. 1850. dobio je Don Bosko zadaću, da obuzda krivovjersku štampu, koja je donijela toliku zabunu u Pijemont, naročito pak u Turin, gdje su valdezi i protestanti podigli središte svoje najdjelatnije propagande. Don Bosko je počeo svoje djelo izdavanjem niza poučnih vjerskih knjižica pod naslovom „Katoličko štivo".

Došao je čas, da se pruži obilna pomoć biskupima, koji su se na čelu svoga vjernoga stada hrabro borili, prkoseći svim pogibeljima, trpeći poteškoće, podnoseći gubitke i napadaje svake vrste.

Pun svetoga žara kliknuo je Don Bosko: „Ne bojim se ja protestanata; bio bih sretan, da mogu dati i život svoj za vjeru."

Prije svega on se utekao Bogu, kao što je radio i u svim ostalim svojim poteškoćama; tražio je mnijenje iskusnih ličnosti, razmišljao dugo te konačno podastro ponizno svoj naum svom omiljenom biskupu Mons. Fransoniju. Don Bosko je dobio ne samo njegovo odobrenje, nego i pohvalu. Zato se odmah latio posla. Njegova je svrha bila otvorena borba protiv protestantizma, u namjeri, da raskrinka njegove zablude dokazima, koji bi bili razumljivi ne samo ljudima srednje naobrazbe, nego i svakom vjerskom neznalici. Svoj je naum stavio pod zaštitu Majke Božje. Potražio je vrijedne suradnike i započeo svoje djelo.

„Oklijevala, strašljivci, razboritiji", nastojali su ga odvratiti od njegova nauma. Don Bosko je bio dobar vojnik. Nije se zaustavio, nije uzmaknuo.

Ovo njegovo novo poduzeće palo je na njegova ramena, koja su već bila opterećena raznim dužnostima, preteškom odgovornošću. Nije se ipak smeo. Bio je čovjek vjere i silne marljivosti. Radio je za petoricu. Nosio je u sebi tajnu, kako je moguće uspjeti i ondje gdje je to po ljudsku sudeći nemoguće. Njegove tajne bile su: sveđerna mirnoća, veliko iskustvo u najrazličitijim poslovima, tačna i neprestana upotreba svakog vremena, umjerenost i stroga pokora, koja ga je usposobila, da se na pr. mogao dati za pisaći stol k poslu, čim je ustao od ručka ili večere. A onda — Gospodin (to je osobito važno) množi vrijeme onima, koji mu služe.

Don Bosko nije žalio ni noći. Po čitave je znao probdjeti uz pisaći sto svoje sobice.

— — —

I zaječi prvo bojno zvono: izađe knjižica, koja je nosila ime sv. Ivana Boska. Među „Porukama katolicima" sadržavala je ona tri naročite opomene za mladež.

1. Izbjegavati, koliko je moguće društvo onih, koji govore nečedne stvari te nastoje izvrgnuti ruglu svetu vjeru našu.

2. Ako poradi nauka, zvanja, rodbinstva morate s njima općiti, ne upuštajte se nikada u vjerske prepirke; uznastoje li, da vam zbog toga čine poteškoće, odgovorite im jednostavno ovako: „Kad sam bolestan, idem k liječniku, imam li kakvu parnicu, idem k odvjetniku, ustrebam li lijekove, idem k ljekarniku, u vjerskim stvarima idem k svećenicima, kao onima, koji savjesno i prema zvanju proučavaju stvari vjere.

3. Ne čitati nikad i nikad zle knjige i novine. Ako vam slučajno netko ponudi protuvjerske knjige ili novine, odbijte ga s onim užasom i prezirom, s kojim biste odbili šalicu otrova.

Za ovim sveščićem slijedilo je 12 sveščića, svaki mjesec po sveščić od 100 - 108 stranica — u godišnjoj pretplati od lira 1.80. Treba naglasiti: više od hiljadu stranica za kukavnu svoticu od manje nego dvije lire.

Način pisanja u ovakvim knjižicama morao je biti jednostavan i popularan; govorilo se u prvom redu o katoličkoj vjeri, o njezinoj obrani, o ćudoređu; pobijale se krive vjere, napose protestantska. Nisu bile isključene ni zgodne pripovijetke.

„Katoličko štivo" odmah se svidjelo svim dobrim ljudima. Don Bosko ponizno prikaže prvih 12 sveščića Njegovoj Svetosti Papi Piju IX. Papa milostivo primi dar, ljubazno se izrazi o osnutku ovoga počeća, koji je bio tako savremen, i blagoslovi ga.

Pretplate su se svake godine sve više množile, tako da ih je u godinama 1853. - 1860. bilo preko 10.000, god. 1870. do 14.000, premda je puk tada bio još dosta nepismen.

U prvom pedesetljeću svoga postojanja knjižice „Katoličkog štiva" postigle su lijepi broj od 9,200.000 štampanih primjeraka.

Neprijateljski bijes

Već od samog utemeljenja ovoga pothvata usplahirili su se Valdezi pa se oboružali, da uguše ovu plodonosnu struju. Utekli su se k najsramotnijim niskostima, kako bi uspjeli u svojoj đavolskoj nakani: nisu štedili uvrede ni klevete, naročito proti svećenstvu; priređivali su gnjusne komedije, izazivali na stotine otpada, kušali zasuti blagotvorni izvor gomilama mulja i kamenja.

Prvih 12 sveščića bilo je — kaže pisac života sv. Ivana Boska — kao 12 topova, uperenih na protestante, koji su se smjesta dali u protunavalu.

Približiti se neprijatelju, opkoliti ga, primamiti ga, nadvladati ga, evo njihova bojnog plana.

Započeli su vjerskim raspravama. Don Bosko — imao je i on svoj strateški plan — učtiv, strpljiv, primao je svoje protivnike s ljubavlju. Protivnici su u žestini prepirke, osvjedočeni, da onaj, koji jače viče, zadrži pravo, skakali s jednoga predmeta na drugi, padali u smješnost, u srdžbu, u bezobraznost, napunjali su sobicu krikom i vikom.

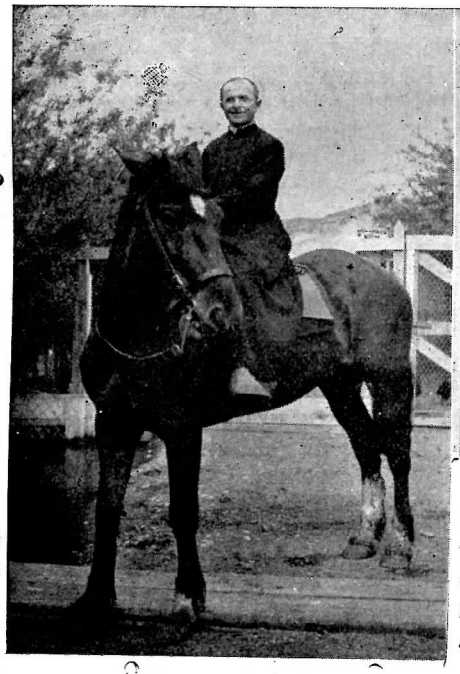

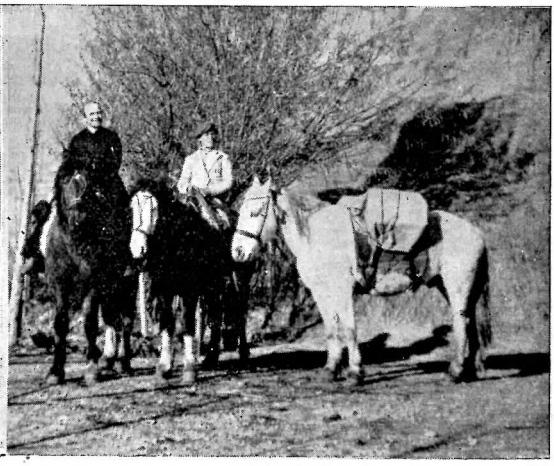

Salezijanski misionar g. Ljudevit Pernišek koji deluje u Juninu de los Andes (Argentina). Na tom konju proputovao je već preko 4000 km i međutim pokrstio preko 2500 duša.

Tada bi Don Bosko u svojem nepokolebivom miru odgovarao:

— Prijatelji, urlikanje i uvrede nisu razlozi.

I pritisnuo bi ih o zid.

Znamenita je prepirka između sveca i protestantskoga ministra Meille-a, koji je, vele, bio prava riznica znanja.

Ta je razprava trajala punih sedam sati, tj. od 11 do 18 sati, zapremljenih dugim, gdjekada vrlo živim pripovijedanjem. Nije to bio za Don Boska gubitak vremena, koji je skupio svu građu ovoga znamenitoga razgovora te po njoj priredio lijepu knjižicu, koja je onda izašla u izdanju „Katoličkog štiva".

A koji je pobjedio? Svetac.

Budući da ovakvi razgovori nijesu uspjeli, protestanti su se dali na podmićivanje i na grožnje.

Potkupiti Don Boska! Razočaraše se ovi kupci odmah. Don Bosko ne pozna pogađanja ni nedostojna trgovanja.

Jednoga kolovoškog jutra god. 1853. oko 11 sati pojavila se u Don Boskovu omladinskom domu dva odvratna lica. Don Bosko, makar veoma umoran, primio ih je s najvećom učtivošću.

— Vi ste vrlo pametna glava, — reče jedan započevši razgovor.

— Zahvaljujem za to Bogu, — odgovori dubokom poniznošću svetac.

— Bilo bi bolje, da svoje sposobnosti upotrebite za pisanje umjetničkih djela, znanosti, a ne za kojekakve pučke knjižice.

— A zašto?

— Te su stvari već sto puta prekuhane. U njih se premnogi miješaju. Treba nam znanstvenih knjiga, a vi bi ste nam ih mogli dati.

Don Bosko je šutio.

— A onda, — nastavi nepozvani gost otkrivajući svoju namjeru, — koja vam korist od toga. Poslušajte nas. Evo vam četiri hiljadarke — — a neće biti zadnje...

— A što da s njima radim?

— Upotrebite ih za svoj zavod. Ostavite se pisanja svojih knjižica.

— Nikada, odvrati svetac, toga nikada!

— Dakle, odbijate?

— Bezuvjetno.

— Mislite li na posljedice?

— Izjavljujem glasno i jasno, da se radi istine ne bojim nikoga. Svećenik sam. Idem svojim putem pod svaku cijenu.

— Zlo činite i vrijeđate nas, planuše ona dvojica glasom, punim grožnje.

Vani je na ove riječi Don Boskova straža — dva zorna mladića — podigla buku i dala Don Bosku na znanje, da su oni tu i da su spremni.

Don Bosko podigne glas i naglašujući čvrsto svoju odluku reče kao da udara batom:

— Za Boga, za Crkvu i život! Nije mi stalo do vaših grožnja.

U taj su čas oba nesretnika htjela navaliti na Don Boska. On pograbi stolac. Mogao bih vam, kad bih htio, pokazati, kako se treba ponašati prema jednomu gentlemenu, ali — — žao mi vas je. Izađite odavle. Otvorivši vrata reče Buzetiju, jednom od stražara:

— Otprati ovu gospodu sve do vanjskih vrata. Nisu previše vični stubama.

— Vidjet ćemo se još, otišli su škripeći zubima.

— — —

Od toga dana postao je Don Boskov omladinski dom, osamljen i slabo zaštićen, nišanom svećevih neprijatelja, koji su, samo da odnesu pobjedu, bili spremni na sve, pa i na to, da mu uzmu život.

Ako se je Don Bosko u to vrijeme spasio, bilo je to samo čudom. Atentati su slijedili u stalnim razmacima. Kušali su da ga otruju, gledali su, da ga ubiju.

Jednoga dana uleti poput krvi žedne hijene u dvorište omladinskog doma neka vrst mesara, bez kaputa, oboružan dugim, velikim nožem, te su se svi od užasa smeli:

— Hoću Don Boska, vikala je divlja zvijer mašući ubojitim oružjem. Don Bosko je uspio pobjeći, a ubojicu su uspjeli teškom mukom udaljiti.

Drugi put — jednoga poslijepodneva mjeseca siječnja god. 1854. primio je Don Bosko običajnom učtivošću dva

elegantna gospodina, dok su njegovi mladići pjevali u crkvi.

Najednom se začuje grožnja:

— Dakle nećete prestati pisanjem knjižica?

— Ne, nikada, odvrati odvažno Don Bosko.

Jedan od ubojica izvuče samokres i uperivši ga u Don Boska vikne:

— Ili ćete nas poslušati ili ćete izgubiti glavu!

— Pucajte samo! — odgovori mirno svetac gledajući ga oštro u lice — pucajte samo.

Izvana se začu kratko kucanje. Na vratima je bdjela običajna straža.

Malo kasnije izašla su oba razbojnika silno smućena. Don Bosko ih je ispratio beretom u ruci.

Nije ovo bio posljednji put.

Don Bosko se nije zaustavio na svom putu. Nije odustao ni za korak od početa posla. Protivno, odlučio je, da ostvari drugi jedan velebni naum. Koji to? Štampariju u omladinskom domu.

Pojam Katoličke Akcije

Ako potujete našim selima, opazićete, kako se vjerni puk živo zanima za Katoličku akciju. Unatoč tomu pojam je Katoličke akcije kod mnogih još uvijek vrlo blijed, nejasan.

Svi salezijanski suradnici moraju imati jasne pojmove o Katoličkoj akciji, jer je duh Katoličke akcije vrlo srodan duhu, što ga je veliki sv. Ivan Bosko ulio u organizaciju salezijanskog suradništva.

Evo našemu suradništvu nekoliko misli o Katoličkoj akciji, uzetih iz knjige Mons. Civardija, koja je jedna od najboljih u ovoj stvari.

Pojam

Odgovor na pitanje, što je Katolička akcija, danas ne predočuje nikakovih poteškoća. Na to je naime pitanje, pošto se o Katoličkoj akciji mnogo raspravljalo i različito poimalo, odgovorio sam blagopokojni veliki Pijo XI. Papa kaže: „Katolička Akcija (K. A.) jest učešće svjetovnjaka (laika) u hijerarhičnom apostolatu Crkve."

Ovo je opredjelenje vrlo jasno i odmah nam kaže, zašto ide. Isus je povjerio naučavati i širiti svoje Evanđelje apostolima; njihovim pravnim nasljednicima, tj. biskupima i svećenicima crkve katoličke. A crkva sada, u koliko to može, zove na ovaj apostolski posao širenja i obrane vjere i laike (svjetovnjake), ne - svećenike. Kažem, u koliko može, jer je jasno, da Crkva ne može nikada dati svjetovnjaku sve one vlasti, koju ima svećenik, budući da se veliki dio svećeničke vlasti osniva na sakramentu sv. reda, a ovaj laici nisu primili.

Laici kao takovi nijesu od Isusa dobili nikakove vlasti naučavanja i vođenja. „To je istina," kaže Mons. Civardi, „ali iz toga ne smijemo nipošto izvoditi preširokih zaključaka," koji bi onda bili pogrešni, da naime laici imaju u Crkvi samo pasivnu službu. Obratno, laici mogu i moraju imati u Crkvi i te kako aktivnu službu, tako naime da sa svećenicima surađuju i u svemu ih potpomažu, da s crkvom osjećaju, razumjevaju njezine potrebe i skupa sa svećenicima osvajaju društvo za Krista. Tu su službu laici vršili od prvih početaka Crkve. Treba se samo sjetiti iz prvih vremena kršćanstva požrtvovnih vojnika i trgovaca, koji su putujući od jednoga dijela velikoga rimskoga carstva do drugoga bili prvi vjesnici i lučonoše slatke blagovijesti i kršćanske kulture. I laici mogu biti u neku ruku pravi svećenici. Pijo XI. sam brani ovu misao u pismu španjolskim biskupima. „Recite svojim vjernicima (laicima), da oni, kada se god sjedine sa svojim svećenicima i biskupima, u punoj mjeri učestvuju u djelu apostolata i otkupljenja i da po tome svome radu postaju u pravom značenju riječi izabrani rod, kraljevsko svećeništvo, sveti narod," kao što se izražava sv. Petar.

Duh našega vremena

Pa da nam pojam K. A. postane još jasniji, pogledajmo, u kakvim se povijesnim okolnostima rodila K. A. Govorimo ovdje o K. A. kao organizaciji, kako se nam danas pretstavlja, jer je sam rad u duhu K. A., kako smo to već naglasili, star kao što je stara sama crkva.

Pred francuskom revolucijom čitavo je društvo, s rjetkim iznimkama, temeljilo na kršćanskim načelima. Sve tako zvano javno mnijenje bilo je zadahnuto Kristovim duhom. Država je morala ne samo poštivati, nego i braniti prava Crkve, a vladari su morali javno prisizati, da kršćanski misle i da će kršćanski raditi. Francuska je revolucija brutalno presjekla s prošlošću i krutim nasiljem razbila cjelinu i jedinstvo kršćanske države. Liberalizam je donio u svijet novu misao, da je vjera privatna stvar pojedinaca i da država radi toga nema prema vjeri nikakovih obaveza. Iz liberalizma nikao je i raspirio se laicizam, koji bi imao u početku da znači neko zanemarivanje i omalovažavanje vjere, neko prema njoj indiferentno i pasivno držanje. Neka bi vjera ne bila glavni pokretač našega rada, neka bi ona ne davala smjernice, neka bi se, u slučaju potrebe, išlo i mimo nje. Ludost! Kao da čovjek može i smije biti nehajan prema onome, što mora ljubiti svom dušom i svim srcem. Prva posljedica laicizma bila je rastava Crkve i države, vjere i svake službene, javne manifestacije. Vjera se neka očituje i manifestira, vjera neka dođe do značenja i izražaja u srcu, a ne na ulici i trgu. Svećenik neka ostane u sakristiji. Sve, što nosi obilježje zajedničkoga nastupa i javne produkcije, svako društveno ispoljenje, sve to ne smije imati ni najmanji vjerski značaj, ne smije biti ni u kojoj vezi s vjerom.

Ali mi znamo, da nije ostalo kod toga. Svećenik, koga su bili potjerali u sakristiju, nije ostao ni tu siguran. Nehaj i snošljivost pretvorili se u očitu mržnju, u napad. Rastava Crkve i države pretvorila se u progonstvo Crkve. Obistinila se i opet Isusova riječ: „Ko nije sa mnom, taj je protiv mene, a ko ne sabire sa mnom, taj rasipava!"

Dogodilo se to, što možemo i mi danas vidjeti i što, nažalost, umjetno uspavane naše savjesti smatraju kao nešto obično i samo po sebi razumljivo: još se dižu po našim selima i gradovima lijepe i brojne crkve, zvonovi

Đaci biskupskog sjemeništa u Prizrenu sa svojim duhovnim vodom, salezijancem, na izletu u visočjima Šar-Planine.

još zvone svečano i dostojanstveno, još se prikazuju svete mise na našim oltarima i diže s njih ugodni miris kada, drže se procesije i razbacuje se katoličkim imenom, ali javno mnijenje, novine, ulica, kazalište, kino, politika, državni pretstavnici, sve to može da visoko razvija protuvjerske i protucrkvene zastave. Sve je to previše tuđe Bogu i crkvi.

Govoreći o ovim prilikama Papa Pijo XI. nastavlja španjolskim biskupima: „Vi vidite dobro, predragi, kakova su vremena, u kojima živimo i što ona zahtijevaju od katoličkih sila. Mi gledamo s bolju u duši, kako društvo postaje sve više i više pogansko, kako se svjetlost katoličke vjere u dušama gasi i mrači, na način, koji nas zbilja straši.“...

Položaj je dakle vrlo jasan i nema sumnje o njegovoj ozbiljnosti. A crkva? Neka ostane mirna? Ne može. Nju tišti dužnost, koja je tištila i ramena sv. Pavla, kad je rekao: „Jao meni, ako ne budem propovijedao.“ Sveta je dužnost sviju, kojima je na srcu Božja stvar, da barem sada ustanu, probude se i udruženim se silama odupru navali prodiranja, da ustanu i obnove duh Kristov u društvu. Riječ obnoviti ovdje je na mjestu. Ne ide više za tim, da u Evropi osvojimo tačke, kojih dosada još nijesmo imali. Ide za tim, da posagradimo ono što se srušilo. Da sagradimo u očajalim i propalim dušama modernoga čovjeka hram Božjega života, da ga opet usmjerimo prema Bogu i da vratimo Evropi opet lice katoličke zemlje. „Vrijeme je gradnje, Gospodine, razbili su Tvoj zakon.“

Ali gle! Žalostan slučaj. U vrijeme, kad položaj zahtijeva brojnih i dobrih svećenika i vođa, mi moramo sa žalošću priznati nestašicu svećeničkih zvanja. „S druge strane,“ nastavlja Papa Pijo XI. u svom pismu, „žalosti nas činjenica, da kler ne može udovoljiti potrebi i zahtjevima naših vremena“.

Što dakle slijedi? Slijedi, da je nužno potrebno pritegnuti u apostolat i laike, svjetovnjake. Sve staleže. Neka i oni nose na sebi dio apostolskog bremena. Neka i oni riječju i primjerom propovijedaju Isusa i umiru za Nj. „Potrebno je dakle,“ kaže Pijo XI., „da katolički laici ne stoje prekrštenih ruku, nego da i oni u zajednici s crkvenim vlastima učestvuju u svetim bitkama te da u duhu potpune predaje samih sebe s molitvom i djelom surađuju oko procvata vjere i obnove kršćanskog ćudoređa.“

Potrebno je dakle, da se osnuje društvo, jaka organizacija, koja će imati za svrhu, da među vjernicima odgoji velik broj članova, bez razlike na stalež, starost i spol, koji će stupiti u uže veze sa svećenicima i biskupima i zajedno poraditi oko obnove kršćanske misli. Tu svrhu ima organizacija K. A.

Jesu li to svećenici, ti članovi K. A.? U neku ruku zbilja jesu pravi svećenici. Oni imaju na sebi nešto svećeničko, nešto apostolsko. U njima zbilja kola krv sv. Petra i Pavla, ribara ljudi i osvajača svijeta.

Nastavak slijedi.

Faustina

Ona će vam sama ispričati svoju povijest:

— Mama mi je umrla, kad su mi bile jedva dvije godine, i ostavila je tatu, mene i moju sestricu od 4 mjeseca. Naša je kuća bila u polju, daleko od grada, na vrlo osamljenom mjestu, tako da smo rijetko kad vidjeli koga da prolazi onuda. Tata je bio kod kuće vrlo malo, i to samo jedamput mjesečno, kad bi ovamo salazili s Anda razbojnici na grabež. Tada bi tata proveo s nama 2-3 dana, i to s puškom na ramenu, da nas može obraniti od svakog neprijateljskog napadaja.

Mjesto mame smo imali jednu sluškinju, koja se je pretvorila sva u šećer i med, kad je tata bio kod kuće, a kad je on odlazio u polje za poslom,

bila je okrutna kao zvjerka. Mi smo se je tako bojale, da se nismo usudile ni riječi reći ocu. Ta nas je gadna žena sve više zlostavljala, sve dok je nije jednog dana tata našao pijanu, i izbacio je iz kuće. Tada je uzeo neku drugu ženu, koja je obećala da će nam biti dobra, ali je

Zato zovne opet onu drugu ženu, koju je davno otpustio. Dao joj je na njezin zahtjev dobru plaću, a ona mu je obećala, da nas neće zlostavljati. Ali čim je tata otišao, nije prošao sat, ona se napila i počela da nas tuče. Kad smo stale vikati i plakati, uplaši se i pobježe glavom bez obzira. A mi

Stolarska radionica salez. obrtne škole u Santiago (Čile).

bila ista kao i prva. Kad je jadni tata vidio, da ima opet drugog tigra u kući, reče mi:

— Faustina, tebi je već devet godina i ti već možeš da budeš mala domaćica sebi i sestrici. Operi vaše haljinice, obuci sebe i sestricu, i jedite, što imate u kući: jaja, mlijeko..., a ja ću uveče doći na vrijeme da skuham malo juhe, pa ćemo sami mirno večerati.

Kako je tata rekao, tako je bilo sve kroz tri-četiri mjeseca. Ali jednom je morao otići na nekoliko dana, a bojao se, da ne dođu razbojnici.

sirotice, što smo znale nego sjesti na kućni prag i plakati od straha. Kad najednom ugledamo, kako nam se približuje nekakav čovjek jašeći na magaretu, a za njim 7 ili 8 jako mršavih pasa. On nas milo pogleda i zamoli nas smješeći se, da ga primimo na konak.

— Ne možemo — rekosmo — tata neda da primamo ikog, kad njega nema kod kuće.

— O, ja poznam vašeg oca — odgovori neznanac — a i on pozna mene. Kad bi znao da sam ovdje, požurio bi, da mi pokaže svoju radost.

Taj je čovjek izgledao tako dobar, i govorio nam je tako lijepo, da smo ga primile. Pokazale smo mu sobu, gdje je tata primao i ukonačivao svoje prijatelje . A on reče:

— Ne brinite se ništa za me, samo mi pokažite gdje je šta, pa ću si sam prostrijeti krevet. I ako hoćete, zgotoviću večeru za sve troje. Hoćete?

— Kako ne? — odgovorismo.

Napravio je večeru i večerao s nama. Prije nego je otišao na počinak, upita nas, da li znamo što moliti. Otac nas je učio samo „Oče naš", i to u čast sv. Josipu, jedinom svecu, o kom nam je govorio svaki dan. Izmolile smo „Oče naš", a onda nam je gost pričao o Majci Božjoj i naučio nas „Zdravo Marijo". Pitao nas je, bi li nam bilo drago da ostane s nama sve dok se tata ne vrati. A mi smo bile presretne. Tada nas je blagoslovio i zaželio nam laku noć.

O, kad bismo bile dobre kao on!

Kao obično svake večeri prije spavanja poljubile smo i tada jednu staru i već svu uprljanu sliku, koju je tata donio iz Evrope, i za koju je rekao, da prikazuje sv. Josipa. Izmolile smo klečeći onaj jedan „Oče naš". Najednom će sestrica:

— Čuješ, Faustina, ovaj je čovjek isto tako obučen kao sv. Josip.

— Istina je — rekoh.

— Da ga sutra pitam, je li on možda sv. Josip?

— Pa pokušaj!

Te noći nismo mogle spavati od sreće. Čim je svanulo, sestrica otrči gostu, povuče ga za plašt i dovede pred sliku sv. Josipa:

— Reci, jesi li ti ovaj ovdje?

Dobri se čovjek nasmija, i mi više nismo razmišljale o tom, bile smo zadovoljne, da smo s njim. Sestrica se stalno igrala s njegovim mršavim psima. Čudilo nas je, da ni psi ni magare nijesu htjeli ništa da okuse.

Sve one dane, što je neznanac proveo kod nas, bio nam je kao pravi otac i prava majka. Kuhao nam je ručak i večeru. A kad je posvršavao poslove, onda nas je učio katekizam. Kazao nam je, da ima raj i pakao, da ima samo jedan Bog u tri Osobe, da se Majka Božja zove Djevica Marija, i da je jako dobra te voli osobito siročad. Naučio nas je potpuno „Zdravo Marijo".

Zadnji dan bio nam je mnogo nježniji nego obično, i reče nam:

— Ja sad moram otići, ali ne bojte se ničega! Otac će brzo doći, i nitko vam neće učiniti ništa zla. Neće proći ni tri mjeseca, pa ćete doći u zavod k dobrim sestrama, i onda ćete znati što znači imati dobre majke. Budite uvijek dobre, i ne bojte se ničega!

Spremio je zatim svoga magarčića, pozvao pse, kazao nam, da pozdravimo tatu od njega, zahvalio nam za gostoprimstvo i obećao, da će nas se uvijek sjećati.

Ostale smo pred kućom, sve dok ga nijesmo izgubile s vida, i neprestano smo plakale. Ali poslije možda jednog sata došao je tata, i to s one iste strane, na koju je otišao naš dragi starčić. Razveselile smo se i ispričale smo sve tati. Pitale smo ga, je li susreo našeg prijatelja. Ne — nije ga vidio. Čudnovato — a ipak je otišao onamo!... Tata je bio uvijek uvjeren da je to zbilja bio sv. Josip, pa smo otada još više molili pred onom starom i prljavom slikom.

Poslije dva mjeseca ode tata poslom u grad i tamo sazna za zavod, pa je mislio: možda je to onaj zavod, koji je spomenuo sv. Josip? — Vratio se kući i pitao nas, bi li htjele ići k sestrama. Odmah smo prihvatile .... I tako nisu prošla ni tri mjeseca, mi smo već osjetile, što su dobre majke.

Ne znam da li je to zbilja bio sv. Josip, ali nikad ga nisam mogla zaboraviti. Molim se sv. Josipu uvijek žarko, i dobivam od njega sve. Već znam nešto da radim, ali ne mogu da odem od sestara, jer mi se čini da ne bih bila zadovoljna. Ostaću kod njih, sve dokle me budu držale, i nadam se da će sv. Josip biti sa mnom zadovoljan i odvesti me jednom u raj. —

Potres

Dobismo pismo, u kome naš misionar vlč. g. Maroša opisuje strahoviti potres, koji se pojavio u Chile mjeseca siječnja ove godine:

— Nedavno sam primio Vaš cijenjeni list s čestitkama i pozdravima. Oprostite, što sam tako dugo morao čekati s odgovorom.

Sigurno želite čuti nešto o zadnjem užasnom potresu, koji nas zamalo sve ne pokopa pod ruševinama. Možda već i mene samoga smatrate mrtvim. Samo pravim čudom Božjim još sam živ. I drugi su salezijanci ostali pošteđeni, na čemu se imamo zahvaliti svojim nebeskim zaštitnicima: Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku.

Bijaše 24. siječnja, dan dakle, koji je posvećen našoj dragoj nebeskoj Majci Mariji. Ja sam se još uvijek nalazio u Santiagu. Već smo svi slatko spavali. Oko jedanaest i po sati iznenada se stresoše zidovi i stijene zavoda, kao da ih je zdrmala neka nevidljiva snažna ruka. Svi smo se u jedan čas probudili i munjevitom brzinom stali tražiti izlaz ili barem sigurnije mjesto. Trokatna se zgrada našega zavoda strahovito njihala i škripala. Bijaše velika opasnost, da se svaki čas sruši. Hvala Bogu! Odlanu nam. Zemlja se nakon neke tri minute umirila. Nije bilo nikakovih težih posljedica.

— Samo ako nije bio potres gdje drugdje još jači, — govorili smo međusobno, — onda će biti još dobro, jer gdje bi god bio samo malo jači, tamo ne bi od kuće zacijelo ostao ni kamen na kamenu. Bili smo uvjereni, da je središte potresa bilo baš u našem gradu. Polako smo se ohrabrili i pošli spavati. I zbilja, noć je prošla bez novih uzbuđenja i nesreća.

Kad smo se ujutro digli, čekalo nas strahovito iznenađenje. Saznadosno, da je potres, što smo ga mi tako žestoko osjetili, bio tek jedan daljni odjek pravoga potresa, koji je zahvatio veći dio južnog čilenskog predjela i u tri pokrajine skoro sve srušio, što se dizalo iznad zemlje.

Centar dakle potresa nije bio naš grad, nego gradovi Čiljan, Koncepcion i Bulmes sa svojom okolinom u širini od kojih po prilici sto hiljada kvadratnih kilometara. Ipak nismo odmah saznali sve istine, jer su bile najednom sve veze s uništenom zemljom prekinute. Tek kad su se vratili avioni, koji su odletjeli u ranu zoru prema jugu na ogled, dobili smo tačnije vijesti. Ove vijesti bile su strahovite. Saznadosno, da je strahoviti potres u par trenutaka uništio, pretvorio u jednu samu ruševinu, u jedno samo veliko groblje cijele tri pokrajine, mnogo cvatućih gradova i ljupkih sela ove naše lijepe zemlje.

Osobito su mnogo stradali gradovi Koncepcion, Čiljan, Kaukenes, Bulmes, Talkanano i drugi manji sa čitavom svojom okolinom.

U gradu Čiljan bio je udarac potresa najžešći. Ovaj je grad doslovno sravnan sa zemljom. Samo su tri zgrade ostale, sve su druge ruševine. Od 45.000 stanovnika jedna je trećina našla smrt pod ruševinama. Udarac je potresa bio tako neočekivan i tako silovit, da se upravo neznatni broj ljudi slučajno spasio bez većih rana i ozlijeda. Stra-

hovita je tragedija gradskog kazališta. U kazalištu nalazilo se one večeri oko 500 osoba, cvijet građanstva. Kod prvih udaraca potresa velika se zgrada srušila i sve pokopala poda se. Samo se 5 osoba spasilo, ni same ne znaju

Salez. misionar Martin Maroša, očevidac potresa u Chile

kako. A kolodvor? Par minuta pred potresom otpremiše noćni vlak. Na stanici je bilo mnogo ljudi, koji su došli, da se oproste od svojih dragih. Odmah u prvom momentu potresa, srušiše se na nesretnike željezne grede kolodvorskog krova i zgnječiše sve pod sobom. Malo ih se tek spasilo. Vlak je imao veliku sreću. Baš pred dugim mostom zahvatio ga je potres. Bacio ga iz tračnica i ustavio. Ljudskih žrtava nije bilo, tek neki ranjeni. Da ga je potres zahvatio na mostu, bio bi sve bacio u rijeku.

Računa se, da je u gradu našlo smrt 30.000 ljudi. Ranjenih je bez broja. Nema skoro obitelji, koja ne bi oplakala koga mrtvoga člana. Mnoge su obitelji potpuno nestale. U drugima ostao je samo otac ili samo majka ili samo djeca bez oca i majke. Razgovarao sam s jednim nesretnim ocem, koji je izgubio ženu i petero djece. Ko ga može utješiti? Neka obitelj ostala je sva zasuta. Kad su došli radnici da otkopavaju ruševine, našli su mladu ženu onesviješćenu, a na njezinim prsima malo djetešce, koje je plakalo za majčinskim mlijekom. Majka je brzo umrla, otac umire, a dijete je zdravo i neozlijeđeno. Sličnih prizora, koji stežu srce, ima mnogo.

Koncepcion je drugi grad, koji je mnogo stradao. Stanovnika je imao oko 75.000. Od ovih je 15.000 našlo smrt u kobnoj noći. Ranjenih ima mnogo više. Neznatna trećina grada ostala je pošteđena, sve je drugo u ruševinama. I tu se srušila dva kazališta. Veličanstvena katedrala toliko je oštećena, da će je morati srušiti. Jedan se toranj toliko nagnuo, da sliči onomu u Pizi.

U ovom smo gradu imali mi salezijanci velik i prostran zavod. U noći, kad se pojavio potres, bilo je u zavodu 20 salezijanaca. Ne znamo protumačiti, kako su svi ostali zdravi i neozlijeđeni. Jedan je dio zavoda posve srušen, drugi su djelovi samo jače oštećeni. Šteta je ogromna. Vrijedno je spomenuti, što se dogodilo u našoj crkvici, koja je također vrlo oštećena. Slike, kipovi, oltari, križevi, sve je na tlima, samo kipovi Marije Pomoćnice, sv. Ivana Boska i sv. Josipa ostali su na svojim mjestima.

Još jedan zanimljiv primjer. U katedrali se štuje lijepi kip Bezgrešne. Tačno ispod kupole imala je Bezgrešna svoj oltar. Od potresa se kupola srušila. Naravno, da bi kip morao ostati zgnječen pod ruševinama ogromne kupole. Ali ne. Ujutro su našli kip neoštećen u suprotnom uglu crkve. Još ovo. U socijalnom liberalnom klubu — lijepa zgrada od betona — imali su one noći zabavu s plesom. Bijaše mnogo pozvanih. Ko bi se nadao! Odmah u prvom momentu potresa zgrada se sasula i nestala u zemlji. Ni vratar se nije spasio. Obratno se dogodilo na nekim drugim mjestima. Neke su re-

dovnice imale 200 djevojaka u trokatnom skloništu. Sve su se spasile, samo su jednu pokopale ruševine, premda se čitava zgrada srušila. Tri redovnice s nekoliko djevojaka spavale su u trećem katu. U času potresa najprije se srušio stranski zid, zbog česa se pod tako nagnuo, te su se kreveti noseći na sebi djevojke i redovnice spuzali po podu i pali s trećeg sprata na dvorište. Djevojke i redovnice osim straha nisu pretrpjele ništa drugo.

Vlada je odmah nesretnicima priskočila u pomoć. Isto tako i sve privatne ustanove i poduzeća, sve političke stranke, jednom riječi cijeli se narod organizirao, da pomogne braći u nesreći. I susjedne su države pružile izdašnu pomoć. Veliku su potporu poslale i Sjedinjene američke države. Samo u novcu, ne računajući druge pomoći, poslale su milijun dolara. I naši hrvatski iseljenici poveli su akciju među svojim članovima za pomoć postradalima. Pošto su mnogi bogati, a svi široka i radodarna srca, od njih se očekuje mnogo.

Ovaj potres nanio je mnogo štete ne samo državi nego i crkvi. Ali mi se nadamo u pomoć Božju, koja još nikada nije izostala.

Srdačno Vas pozdravlja u Don Bosku odani

Martin Maroša
sal. misionar.

Santiago (Chile) 5. II. 1939.

Novi svetački likovi

31. januara ove godine — na blagdan sv. Ivana Boska — sastala se u apostolskoj vatikanskoj palači sveta Kongregacija obreda na posebnu skupštinu, da raspravlja o raznim budućim svecima.

Među ostalima kardinali su i prelati pretresli i život našeg salezijanskog svećenika don Andrije Beltramija, koji je umro na glasu svetosti. Sv. je Kongregacija izjavila da se je don Beltrami vježbao u kreposti u herojskom stupnju, i nadamo se da će to naskoro službeno proglasiti a don Beltramiju dati naslov „časni". Molimo Gospodina Boga da požuri taj dan, a međutim upoznajmo druge sa serafskim životom Andrije, apostola patnje. I molimo, da nam Bog po zagovoru ovog svetog svećenika dadne što više milosti kao potvrdu za njegovu svetost. —

Zahvalnost

Mariborska „Nedelja" donijela je ovu zanimljivu vijest: Za kratko vrijeme uspostavit će se u Argentini redovita zračna veza između glavnoga grada Buenos Airesa i najjužnijeg grada Južne Amerike, Punta Arenas. Prva tri aeroplana, koji će vršiti službu na toj pruzi, imat će u svojoj unutrašnjosti sliku sv. Ivana Boska, koji je dao pobudu za osnutak grada Punta Arenas. Ne samo za osnutak, nego i za svoj daljnji razvoj mora se ovaj južni grad zahvaliti Salezijanskoj družbi i salezijanskom kulturnom i socijalnom radu u divljoj i zapuštenoj Patagoniji. Zato želi sam grad kao i argentinska država iskazati svoju zahvalnost na taj način, što će prva tri aviona biti posvećena uspomeni osnivača Salezijanske družbe, sv. Ivanu Bosku."

Iz naših zavoda

Nadbiskupski konvikt

Proslava imendana gospodina direktora

Nešto je visjelo u zraku... Finiji nosovi već su počeli nagadjati što je to „nešto" — a to „nešto" koturalo se s brda i s dola i prijetilo svima i svakomu svojom velikom snagom, brzinom svojih kotača i gorostasnom pojavom.

No, početak toga „nešta" bio je sasvim tih — a, molim, — ispočetka je bio samo ideja, onda se je hranio i proždirao mnoge večernje satove uz glasovir, na pozornici, u učionici — uopće ta nam je grdosija proždirala sve do čega je došla, u svakom kutiću imala je svoj nos.

I tako je to „nešto" grdosija našeg konvikta doživila i večer 22. travnja, kad se je tako najela da je formalno explodirala. I pred nama je skinuta koprena njene tajnovitosti! Zamislite, to nešto, ta grdosija i Hanibal našeg zavoda bile su priprave za proslavu imendana našeg dragog direktora gospodina Sivončika.

Ljudi, ne biste vjerovali što je ta grdosija skrivala u svojoj nutrinji; Same točke programa i točkice izvan njega.

Navečer su prvo imali naši pitomci čast vidjeti kako bi izgledao naš konvikt u Kini! Sami lampioni — u svim bojama — sve biranih oblika a falio je zbilja samo jedan originalni kineski zbor sa talanbasima (u malom izdanju su ga htjeli sami udesiti). Iluminirani zavod pružao je prekrasnu sliku — a naravno da nisu izostale ni kombinacije kako bi bilo da zavod ima čast da gori — pa kuda i po kojem prozoru bi se došlo najbrže i bez najmanjeg straha na zemlju.

Za to vrijeme bilo je našem dragom Svečaru priređena serenada našeg Tamburaškog orkestra. Da, skoro sam zaboravio, članovi Misijskog otsjeka imali su prilike da se razvesele i proskaču oko vatre i to prav po načinu Indijanaca za koje se oni u svojim sastancima toliko oduševljavaju.

Sutradan, u nedjelju 23. počeo je dan veselom glazbom, ali je ovo izvanje veselje nadmašila jutarnja sv. Misa koju je čitao naš dragi Svečar koji je tom prilikom podijelio zajedničku sv. Pričest. Oh, koliko je tada mladih srdaca molilo i prikazivalo ovu najsvetiju žrtvu za svoga dragog Oca. Svaki onaj smješeći lik kao da je govorio: „Oče, ovo danas za Tebe"

Na drugoj svečanoj Misi pjevane su mnogo uvježbane pjesme koje su svojim milozvučjem učinile ovu Službu Gospodinu još lijepšom.

A sad ću Vas odvesti u zajedničku blagovaonicu poglavara i pitomaca. To je bilo kraljestvo za sebe. Lijepi govori i zdravice redale se jedna za drugom, a ne malu senzaciju pobudilo je čitanje različitih novina svjetskog glasa koje su „javljale" cijelom svijetu o ovom velikom dogodjaju, o proslavi imendana našeg dragog direktora.

Poslije svečanog blagoslova održana je akademija u dvorani konvikta. Veliki i mali dali su oduška svojem veselju i na svaki način željeli da u ovo nekoliko časaka razvedre Njegovo lice i da mu u srce uliju izraze svoje sinovske odanosti.

Buru smijeha izazvala je igra: „Sveti Feliks i njegov krumpir". Jadni Sekundo nije nikako mogao shvatiti da je potrebno da ukrade krumpir sv. Feliksa, već ga je u svojoj naivnosti natovorio u tačke, za vrijeme dok je pravi tat prosjedovao protiv toga, i odveo ga u Feliksovu šupu. Tat je urlao da ga taj ne razumije, ali Sekundo se tome protivio i tvrdio da on ne može sve samo u jedan tren „kapirati".

Naš dragi Svečar zahvalio nam se poslije ove akademije na izkazanim mu odanostima i prenio je ovu zahvalnost na sve poglavare i na nas, tako da smo taj dan zapravo slavili „svaki svakog i svakog svaki".

Vojaček Oto.

Omladinski dom na Knežiji

Jedan od najžalosnijih dana bio je za nas sedamnaesti veljače. Usprkos usrdnih molitava, pozvao je dragi Bog k sebi mil. gđu. Amaliju Brumec, majku našeg dragog preč. gosp. Direktora, jednu od najvećih salezijanskih su-

† *Amalija Brumec, majka preč. g. direktora Dragutina Brumeca i „mamica" Omladinskog doma.*

radnica, i „mamicu" Omladinskog doma. Uz najiskrenije saučešće, sudjelovali smo neobično velikom sprovodu i sutradan svečanim zadušnicama, koje je obavio kao i sprovod sam preč. gosp. Inspektor.

Mladenački otsjek je prema najnovijim pravilima izabrao novi odbor, prihvaćene su zdrave smjernice i rad je u punom toku. U pravo vrijeme obavile su se po salezijanskom običaju duhovne vježbe za našu omladinu, koje je prilično sudjelovalo. Na Cvijetnicu je diletanska sekcija lijepo izvela dramu „Kuća mučenika", a naši omladinci, članovi „Dječjeg carstva" ponovo su se proslavili na svom uspjelom dječjem satu na radio-stanici. I naši trubljači su se veoma razveselili zagledavši nove instrumente. S veseljem su prionuli uz instrumente, što naš don Bosko preporuča kao jedan veliki izvor veselja.

U našem domu uobičajen je izlet nakon uskrsnih praznika. Tako su i ove godine i pitomci i omladinci dali oduška svojem veselju na Sljemenu, kamo ih je odvabilo proljetno sunce.

Još malo i evo državnih ispita, kada će naši pitomci davati svoje školske račune. Na njima se i odrazuje blizina tog roka te podvostručavaju marljivost, a pobožnost spram Marije Pomoćnice postaje još pouzdanija no obično. A i cijeli dom se sprema da što ljepše kitice stavi na oltar Marije Pomoćnice na Njezin dan.

Zavod Martinis - Marchi, Split

(Nastavak)

Odmah poslije svršetka I. polugodišta obavili smo trodnevne duh. vježbe, koje nam je propovijedao vlč. g. Srećko Radman iz Zagreba. Zatvorili smo se u sebe i razmišljali o svojoj duši, čistili je od grijeha i nato zadovoljni i veseli nastavili rad oko knjiga.

Ali... tih dana se u zavodu sve nekako pripremalo. U jednom ste kutu mogli vidjeti jednoga, gdje nešto „buba", a šta? Deklamaciju. U

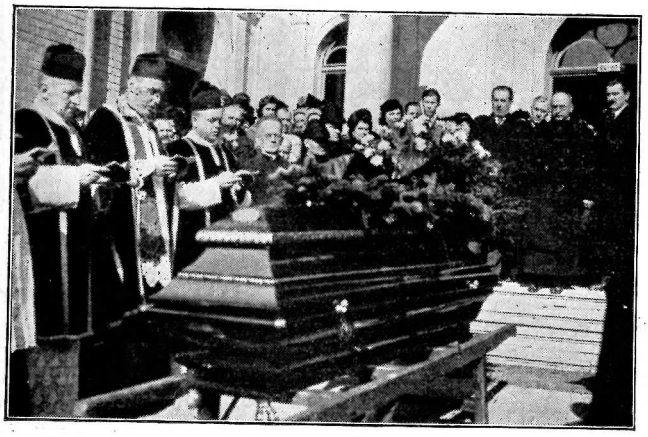

Pogrebni obredi uz lijes pok. Amalije Brumec.

drugom kutu fanfara kvari sluh onima, koji ga još imaju. E, šta ćete, pripremaju se, da proslave blagdan našeg svetog oca Don Boska. To je bila vanjska priprava, — a nutarnja priprava bila je kroz čitavu devetnicu, kad su najbolji govornici Splita opjevali slavu Don Boskovu u svetosti one desetorice njegovih sinova, za koje je već počeo proces, da budu proglašeni blaženim. Ovako su o ovoj velebnoj proslavi pisale ugledne splitske novine:

— To je bila zbilja obnova duša i najljepša škola odličnih kršćanskih krijeposti za sve one mnogobrojne splitske građane, koji su svake večeri dupkom napunili kapelu Sveca. Najbliže svome Ocu oko oltara bile su, razumije se, stotine splitske omladine, oratorijanaca i nutarnjih pitomaca.

Lijepa iluminacija zavoda i koncerat zavodske glazbe na vigiliju upozorio je i najodaljenije Splićane na lijepi blagdan.

Sam blagdan dne 5. veljače potekao je u najljepšem redu i svečanom raspoloženju. Poseban sjaj dodao je ovome danu naš preuzvišeni natpastir g. dr. Kvirin Klement Bonefačić. Na dolasku gromko je pozdravio Preuzvišenog zbor tridesetorice ministranata u krasnim ministrantskim odijelima sv. Tarzicija — interesantna novost za naš Split, tako slavan na starim kršćanskim uspomenama.

Kod svečanog pontifikala Preuzvišeni rekao je krasan panegirik o sv. Ivanu Bosku, a zavodski zbor lijepo je otpjevao efektnu »Missa brevis« Mr - a Karla Adamića.

I poslijepodnevna proslava u zavodskoj dvorani, koju je uzveličao svojom prisutnošću Preuzvišeni gospodin biskup sa svojim tajnikom preč. Mons. g. dr. Urb. Krizomalijem, pretsjednik Javne Dobrotvornosti dr. Spalatin i mnoštvo drugih odličnih prijatelja Don Boskovih i salezijanskih suradnika i suradnica, lijepo je uspjela u tonu mladenačke svježine i simpatične srdačnosti, koja se opaža uopće u Don Boskovim zavodima.

Posebno oduševljeno bila je primljena od brojne publike ona točka programa, u kojoj su nastupili po prvi put članovi salezijanske radničke omladine, koji su organizirani u Mladenačkom otsjeku »Don Bosko«.

Poslije ove lijepe priredbe, koja je bila kao zaključak nezaboravnih dana Don Boskove proslave u Splitu, razišli smo se svi sa jakom i čvrstom odlukom u srcu: Don Boskovi sinovi, da junački i vjerno hodaju stopama svoga velikog i svetog Oca, salezijanska omladina, da po primjeru svog Učitelja i Prijatelja veselo i u strahu Božjem provodi svoju mladost, a brojni prijatelji i suradnici da svim silama, molitvom, riječju i djelom nastoje, da se Don Boskovo djelo u Splitu ne samo učvrsti, već i umnoži, te da se brzo podignu u Splitu još i drugi salezijanski oratoriji, koji su po riječima sv. Oca Pape: »za mnoštvo omladine jedini spas!«

Borovečki Ivan, pitomac.

Dne 10. svibnja o. g. po kratkotrajnoj bolesti preminula je u Gospodinu vrijedna salezijanska suradnica Marta Krsnik, rod. Tušek. Pokojna je za života od svoje neznatne zarade mnogo žrtvovala za školovanje svojeg brata i pomogla mu da je stupio u Salez. družbu. Jedina joj je želja bila da se dočeka njegove mlade mise, no Gospodin ju je prije pozvao k sebi da joj naplati za požrtvovan rad u Njegovom vinogradu. Molimo se za nju i preporučajmo je i drugima u molitvu.

S dopuštenjem nadbiskupskog duhovnog stola, broj 1385. Zagreb 17. II. 1930.

SALEZIJANSKI VJESNIK izlazi svaki drugi mjesec. Godišnja pretplata 10 Din, pojedini broj 1.75 — „Salezijanski Vjesnik“ izdaje Uprava salezijanskog suradništva u Zagrebu. — Predstavnik Josip Tkalec. Tisak Salezijanske tiskare, Rakovnik. — Za tiskaru odgovara: Dr. Josip Valjavec, Rakovnik - Ljubljana. — Odgovorni urednik Nikola Pavičić, Vlaška ulica 38.

Dva salezijanska junaka

(Nastavak.)

Nad rijekom su se orile psovke i kletve. Započela je borba.

— Maknite se, ili ste svi gotovi! — derali su se razbojnici. Navalili su, unišli u lađu i svu je pretražili. Čuli su se divljački poklici:

— Žene, napolje! S nama na kopno!

Dva branitelja dočekaše navalu spremni na žestoku borbu:

— Nećete ih dobiti, one su naše pitomice!

Lopovi su, razjareni tim otporom, još više urlali:

— Zapalitćemo vas žive! Hej, drugovi, vatru amo, zapalite lađu!

Bila je blizu jedna lađica natovorena drvetom. Iščupaše iz nje nekoliko cjepalja, i pokušaše da njima potpale zarobljenu lađu. Ali je misijsko osoblje ipak uspjelo da to spriječi. To je još više razdražilo gusare:

Zar da nas tako sramote!?

Nasrnuše kao zvijeri na misijonare, koji su stajali nepomično, pripravni i na to da ih prije sasijeku nego da se maknu i za pedalj.

Borba je bila žestoka. Toljagama i kundakom od puške tukle su te zvijeri biskupa i svećenike koji su dragovoljno trpjeli misleći sa strepnjom u srcu na bijedne svoje ovčice, što će nefaljeno pasti u ralje ovih grabežljivih vukova.

Zvjerska je sila bila ipak jača. Biskup, koji se borio na ulazu u lađu i stajao ondje kao štit, bio je oboren, i pao je pred noge Klari Tzen. I kad već ništa nije mogao, uhvatio je Klaru za nadlakticu, stisnuo je što je čvršće mogao zadnjim snagama, i nije je dao istrgati iz svojih šaka sve dotle, dok ga nisu udarcima potpuno onemogućili. Taj stisak ruke bio je takav, da je Klara još osam dana poslije nosila na ruci tešku modricu od njega kao tamni modri obručić oko nadlaktice. A međutim se don Karavarijo borio dalje sam kao lav. Ali je i on svršio tim da se je srušio šapćući Imena Isusa i Marije.

A slavodobitne hijene dovikivale su onima na obali:

— Šta stojite tamo tako glupo?! Pali su bez svijesti... Brzo, odvedite žene!...

U to se monsinjor osvijestio i pokušao najprije da gane gusare:

— Vidite, gospodo, mi vama nismo učinili ništa na žao, pa nemojte ni vi s nama tako da postupate!

Ništa nije koristilo. Borba se nastavila da se svrši katastrofalno.

Djevojke su pokazale neslomivu volju. Vikale su iz svega glasa:

— Radije umrijeti!

I eto, jedan gusar dohvati Mariju Tong i odvuče je na provu.

— Bože moj, spasi me! — zavapi odvažna učiteljica. Kad su htjeli da je svežu, reče:

— Ne! Nemojte me vezati, ići ću sama.

Susrela se s biskupovim pogledom, koji kao da joj je govorio: — Uzdaj se čvrsto, kćerko!

I za tren, djevojka skoči i baci se u vodu:

— Radije umrijeti nego s vama!

Ali su gusari uspjeli da je uhvate za pletenice i opet vrate na lađu. U to se začu s obale jedan duboki zapovjednički glas:

— Stranci na kopno!

Don Karavarijo se diže, ali biskup nije mogao ni da se makne. Pomogao mu je učitelj. Oba su misionara na zapovijed „Ruke u vis!" bila temeljito pretražena. Don Karavarijo je molio milost za djevojke:

— Imaju oca i majku... molim vas, nemojte ih odvesti...

Svaka je molba bila uzaludna, svako prosvjedovanje suvišno. Imati roditelje — to je tek za razbojnike jedan razlog više da zadrže djevojke, jer imaju gdje da traže visoku otkupninu za njih.

Svezali su misionare zajedno, jednog uz drugog, trakom od kore bambusova drveta. I to su im vrpcom stegnuli nadlaktice, pa onda svezali vrpcu čvrsto straga na leđima ostavivši im slobodne podlaktice i šake. —

(Nastavak slijedi.)

PRILOG SALEZIJANSKOG VJESNIKA

GLASNIK MARIJE POMOĆNICE

LIST ZA GRADNJU CRKVE MARIJE POMOĆNICE

GOD. II. SVIBANJ - LIPANJ BROJ 3.

Marija Pomoćnica na Knežiji

Prije deset godina sagrađena je u Omladinskom domu na Knežiji u Zagrebu kapela Marije Pomoćnice.

Ova je kapela imala odmah u početku dvojnu nakanu: da svjedoči o pobožnosti osobe, koja je poklonila zemljište za gradnju Omladinskog doma i buduće crkve Marije Pomoćnice i da bude dokazom ljubavi i zahvalnosti, koju moraju prema želji sv. Ivana Boska salezijanci dugovati Majci Božjoj Pomoćnici.

Jako izvana malena i neznatna, kapela Marije Pomoćnice nije ostala nezapažena svojoj okolini. Što više, ona se pročula po svem našem narodu.

U ovoj se je kapeli počela vršiti služba Božja prvi put na ponoćku god. 1929.

Pobožnost prema Mariji Pomoćnici počela se širiti i većati osobito onda, kad je kapela dobila krasni kip Marije Pomoćnice, dar nadbiskupa iz Kube.

Neopisivo dirljiva bila je večer 30. travnja 1930. godine. Te večeri unešen je kip Marije Pomoćnice u svečanoj procesiji sa svijećama u kapelu. U prisutnosti svega naroda iz okoline postavljen je kip na oltar. Već drugi dan počela se s neobičnim veseljem vršiti svibanjska pobožnost pred novim kipom.

To je bila bez sumnje davna želja Marije Pomoćnice. Doći u Zagreb, u prvom redu u koje zagrebačko radnično predgrađe. Izabrala je ona sebi Knežiju, u blizini Trešnjevke, najveće zagrebačke radničke periferije.

Nije ona toga učinila bez razloga. Treba nju narod, naš narod. Nije se ona pobojala naroda, jer ona njega ljubi, jer ona njega dobro pozna. Njihova još uvijek nepokvarena, ili barem ne posve pokvarena srca, privukla su nju magnetskom silom k sebi.

„Hic domus mea, inde gloria mea." To je moja kuća, od tu moja slava.

Mnogobrojna djeca radničkih obitelji, koje se bore sa životom za koricu kruha, jesu Njezino najomiljelije društvo i zabava.

Marija Pomoćnica postala je ubrzo najmilija majka sve svoje okoline na Knežiji.

Deljiteljica milosti.

Širiti pobožnost prema Mariji Pomoćnici znači koristiti u najvećoj mjeri puku kršćanskomu. Gdje se naime štuje Marija Pomoćnica, tu se i milosti obilato dijele. To se pokazalo svuda, pa i na Knežiji. Milosti su učestale. I vidljive i nevidljive. I na korist duše i na korist tijela. Marija je Pomoćnica u svemu. Ona je Majka, koja se za sve skrbi. Na sve misli. U svemu pomaže.

Marija je Pomoćnica u prvom redu počela dijeliti svome puku duhovne milosti. Počela je voditi duše k Isusu putem svetih sakramenata.

Prva oprema, prvi najpotrebniji namještaj uz oltar bila je u novoj kapeli ispovijedaonica. Prva je bila zaista jednostavna i siromašna. Ali ništa zato, ona je ipak doskočila prvim potrebama. U početku su vjernici, daleko od crkve i svećenika, nenavikli na primanje svetih sakramenata, rijetko dolazili. S vremenom su počeli dolaziti sve više i više. Zamalo je bila jedna ispovijedaonica premalo. Nikle su dvije, trije, više njih. Primanje je svetih sakramenata učestalo. Krist je počeo dolaziti sve češće u srca svojih dragih. Pripravila mu je i utrla put Marija Pomoćnica.

Putem svetih sakramenata Marija je Pomoćnica počela svojim vjernicima dijeliti mnoge, različite, obilate milosti.

Salezijanski Vjesnik počeo je dobivati i dobiva sve više zahvalnice sa svih strana naše domovine za premnoga milosna uslišanja.

Pogled u budućnost

Djelo, što ga je Marija Pomoćnica počela vršiti među narodom na Trešnjevki i na Knežiji u Zagrebu, pa i među čitavim hrvatskim narodom, neće prestati. Ona svaki dan prima veći obujam. Ono se svaki dan širi na slavu Božju i na spas duša. Oni mladići, koji u svom srcu osjećaju poziv za svećenički stalež i odgajaju se u omladinskom domu u neposrednoj blizini Marije Pomoćnice, ponijet će njezinu slavu po čitavom hrvatskom narodu.

Buduća veličanstvena crkva Marije Pomoćnice, koju će ona sama sagraditi doprinosima svojih poslušnih štovatelja, još će više uvećati njezinu slavu, još će više milosti podijeliti našemu narodu.

Naša se 10-godišnja Anica igrala s razbijenim staklom, i duboko si ranila desnu ruku. Nastupilo je veliko krvavljenje iz ozlijeđenih žila tako, da smo ga jedva zaustavili. Poslije dvadesetak dana počela ju je ruka strahovito boljeti, i liječnik je ustanovio vrlo teško otrovanje. Brzo smo je prenijeli u bolnicu, gdje je kirurg izjavio da je otrovanje vrlo napredovalo i teško da se dijete spasi.

Prve noći u bolnici nastupilo je novo krvavljenje iz ruke, i nije se moglo zaustaviti. Izgubili smo svaku nadu, i svaki smo čas očekivali smrt djeteta već i radi silnog gubitka krvi. U toj stisci pozvali smo Anicu, da se obrati sluzi Božjem don Rui, koji joj je već jednom prije pomogao u jednoj stvari. Ona odmah s pouzdanjem proguta dvije njegove relikvije. I zaista, don Rua je požurio da nam pokaže svoju moć. Djevojčica se osjetila bolje, i poslije 15 dana napustila je bolnicu sasvim zdrava.

Zahvaljujem najdublje sluzi Božjem, i šaljemo skromnu svotu za proces oko njegove beatifikacije. —
T. B. Obitelj B.

Zahvaljujem Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku za primljene milosti.
Sv. Ivan Zelina N. N.

Bila sam bolesna na očima, pa sam se utekla za pomoć Mariji Pomoćnici i svetomu Don Bosku. Odmah mi je išlo na bolje, a sada mi je, hvala Bogu i Mariji Pomoćnici, dobro.
Zagreb Paula Car

Zahvaljujem se Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku na primljenim milostima prigodom polaganja ispita.
Zagreb Iverović

Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku na primljenim milostima i na ozdravljenju, te se i nadalje prepuručujem njihovoj pomoći.
Dugoselo Marija Baid

Šaljem dar, koji sam obećala, jer mi se ispunilo što sam prosila. Hvala Mariji Pomoćnici kršćana i sv. Ivanu Bosku.
Osijek Marija Beljan

Zagovorom sv. Ivana Boska izbavljena iz velike nevolje šaljem dar za gradnju crkve Marije Pomoćnice u Zagrebu.
Josipdol J. P.

Puno zahvalnosti dugujem Mariji Pomoćnici za razna uslišanja. Moj mali darak za dobre svrhe neka bude znak te zahvalnosti.
Lip R. B.

Zahvaljujem sv. Ivanu Bosku za ozdravljenje noge i preporučujem se u molitve.
Zagreb A. Pađen

Za dobivene milosti šaljem doprinos za gradnju crkve M. Pomoćnice.
Banja Luka P. Š.

Trebala sam pristupiti vrlo teškom ispitu, pa sam se preporučila sv. Ivanu Bosku. On mi je zbilja pomogao da sam sretno prošla, pa mu se ovdje zahvaljujem i molim ga da i dalje misli na mene, na moje studije i na moju budućnost.
F. A. P.

Od djetinstva trpjela sam silno od česte glavobolje. Čitajući knjigu „Don Bosko" puna pouzdanja utekoh se Mariji Pomoćnici, da me izliječi. U najjačim bolovima molila sam se puna pouzdanja. Glavobolja je prestala, i još do danas nisam osjetila nikakovih bolova u glavi. Zato iz svega srca hvalim dragome Don Bosku, koji mi je pokazao tako moćnu liječnicu, slatku Mariju Pomoćnicu. Njoj budi uvijek slava i hvala.
Margita Šuveljak

Zahvaljujem Mariji Pomoćnici za ozdravljenje.
Novska Kata Žitnjak

Po zagovoru don Andrije Beltramija, sluge Božjega, i sv. Ivana Boska primila sam mnoge i velike milosti preko ruku Marije Pomoćnice.
Zahvaljujem se Majci Božjoj Pomoćnici, njezinu vjernom sluzi don Andriji i sv. Ivanu Bosku te se i nadalje preporučujem njihovoj pomoći.
Tuzla D. Lukendić

Primila sam ovih dana veliku milost. Vesela se iz srca zahvaljujem za nju Mariji Pomoćnici.
Anica Tonković
suradnica

Moju majku ozdravila je milost Marije Pomoćnice i sv. Ivana Boska. Hvala im uvijek. Šaljem mali darak za crkvu.
B. Bara Gačić

Zahvaljujem se Mariji Pomoćnici kršćana i svetomu Ivanu Bosku, da sam ozdravila od teške bolesti. Ni doktori nijesu mogli izliječiti moje bolesti: proširenja srca. Osim toga načinio mi se na vratu neobično velik i opasan čir. Kad nisu pomogli lijekovi, obratila sam se Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku, neka mi oni izmole zdravlje. Oni to zbilja i učiniše. Hvala im budi navijeke.
Kloštar Ivanić Kata Leš

Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku zahvaljujem za primljenu milost.
N. N.

Najtoplije se zahvaljujem Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku. Više puta oni su uslišali moje molbe.
Zagreb Zvenkanović Cecilija

Smatram pitanjem svoje savjesti i dužnošću, da se zahvalim ovim putem Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku na izvanrednoj i upravo čudotvornoj milosti, koju sam postigao nakon devetnice, obavljene po uputi sv. Ivana Boska.
Split Stojanov Roko
veliki župan u m.

Zahvaljujem M. P. za primljene milosti pa joj se i dalje preporučam. U znak zahvalnosti poklanjam 100 din za njezinu crkvu na Knežiji.
Zagreb A. M.

Zahvaljuje Mariji Pomoćnici za uslišanu molbu.
Anast. Ban

Zahvaljujemo Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku na milostima koje su nam iskazali u najtežim časovima. Darovaćemo za gradnju crkve Marije Pomoćnice, čim nam se promijene teške prilike u kojima se nalazimo. Stoga i dalje vapimo: Marijo Pomoćnice kršćana, ne ostavi nas ni u buduće! Zahvalna obitelj Gender
Brod n. S.

DAROVI ZA GRADNJU CRKVE MARIJE POMOĆNICE U ZAGREBU

Kartuzija Pleterje 500 din. N. N. 300 din. Pastva Ana 300 din. Foder Anica sakupila 241 din. Krešić Paulina 200 din. Nik Nreca 175 din. Silberbauer, prof. Ferdo 140 din. Medved Bara 120 din. Po 100 din: Tonković Anica, Burić Rina, Slaviček Lj., Kršnjavi Štefa, Ss. milosrdnice - Zagreb, Leaković obitelj, Hackl Slava sakupila, Veljačić Margarita, Jakovlić Danica. N. N. sakupio 90 din. Anić Anko, Senfner Francka, Gašpert Martin, „Kat. žena" - Sv. Petar, Am. Rukavina 90 din.

Vlč. Delić N. 85 din. Zvonarević A. 70 din. Ss. milosrdnice - Požega 80 din. Po 60 din: Duić Blaž, Hilarija Kaliterna, Gorčik Ružica. Po 50 din: Rodić Ana, Marko i Paula Mali, Šuveljak Margareta, Peterlić Marija, Pavičić Lujza, N. N. Zgrb, Bunjevac Eva, milosrdnice - Zagreb, Šuveljak sakupila, Haban Dragica, N. N. Mraclin, Šeketa ud. Mar. Brdarić, milosrdnice Beograd, gospođe iz Penzijonata, Buček Anka, Bunjevac Eva, N. N. Risika, N. N. Zgrb., Marko i Paula Mali, Kapetan Julka, Starc Julija. 52 din Samostan sv. Margarite, Gros obitelj, Kaliterna Hilarija, Zahija Jelisava, Jagodić Marko i Ana. Po 40 din: Ivanec Josip, Engelman, Brajević Lea, Miloček Ana, Gačić Bara, N. N. Zgb., Klarić Jožica, Boltek Terezija, Marošević Anka, Koder Apolonija, don Vice Gabelić. Po 25 din: Keber Kata, Jurašin Ivanka, Mašina Ivo i Lucija, Gašparović Marija. Po 20 din: Čurić M., Štelcer Vjek., vlč. Rusan Leop., Franić Terezija, Matešić Emilija, Pajnić L., Novak Terezija, Kurent Tončka, Židovec Franjo, Matica Ana, Barilar Rozalija, Šrekais Anka, Digović Marija, Rukavina Mar., Milinković Milan, N. N. Lipovljani, Milosrdnice - Gradec, Česlar Ljudevit, Mršić Anđelka, Milosrdnice - Daruvar, Lucianović An., Petrović Ivan, Benediktinke - Krk, Kirinčić Mar., Vedriš dr. Ivo, Car Paula md, Prekupec - obitelj, Kremer Jolanta, Milosrdnice - Sisak, Napretkov konv. - Sarajevo, Ss. sv. Križa - Pakrac, Došek Elza, Čango Mijo, Mašina Lucija, Vidović Grgo, Jović Ivan, Stojić Sofija, Brusić Luce, Voroš Mar. sakupila, Turk obitelj, N. N., Otorepec, ud. Matena Jelka, Matić Lucija, Ban Anastazija, Šimonji Marija md, Maruša Ana sakupila 29. Po 10 din: Vidinić P. — Šefčik J. — Pučalka Emanuela — Kovačević Kata — Mataić Adela — Štumpf Kata — Vedriš Dora — Kolonić Cecilija — Koska Marija — Duić Slava — Duić Marija — Poglajen Marija — Bogdan pl. Lina — Brusić Kata — Brusić Mare — Brusić Save — Brusić Mare — Kirinčić Kate — Lončarić N. — N. N. — Tadin o. Krunoslav — Muršec Betika — Krivošić Kata — Kaštelan Marija — Horvat Vjekoslav — Šeketa Milka — Benčak Kata — Raška Margareta — Leš Kata — Horvat Velerija — Franičević Ivanka — Rajković Stana — Župski ured, Cvitović — Ss. sv. Križa Sisak — Jurjević Anka — Grgić Vjekoslav — Pintarić Franjo — Hutira Viktor — Kovačević Mato — Schwerer Sofija — Pleše Bara — Bancsov Katica — Martini Ljubica — Kovačić Franjo i Greta — Haulik Rozalija — Bedić Silva — Petrović Jana — Pavlić Ivana — Drenovec Uršika — Drenik Hilda — Matković Terezija — Milić Božidar — Jandrašić Emil — Jelenčić Marija — Marčec Angela — Gudlin Marija — Bojko Slava — Brestić Albert — PO 5 DIN.: Sila Berta — Kokaj Josip — Vodošek Ana — Don Markov Niko — Keller Rozalija — Štrukelj Petar — Babić Ante — vlč. Tomljenović Jozo — Ježovita Andro — Banfi Magda — Levinger N. — Mličević Stjepan — Weber Marija — Tombosko Marija — Rimanić Julka — Kraljić Eva — Jablanović Rudo — Nesler Ana 3 din. — PO 2. DIN.: N. N. — Stašić Mare — Kraljević Ruža — Milodari svećenika u intencijama: vlč. Rožić Juraj 100 din — vlč. Žužek Franjo 20 din — vlč. B. Rajić 120 din — vlč. Hang Antun 35 din — vlč. Paršić Zore 30 din — vlč. Kanoti Mijo 110 din — vlč. Dr. Ante Lončarić 90 din — vlč. Novak Ivo 20 din — vlč. Marenčić Mirko 200 din — vlč. Sertić Franjo 70 din — vlč. Fra Karlo Gagulić 165 din — vlč. Kremžar Josip 75 din — vlč. Šandor Silvester 20 din — Mihelić Petar 40 din — Don Čepin 45 din — vlč. Pavić Mate 20 din — vlč. Lacković Marinko 75 din — vlč. Kušić Tomo 85 din — vlč. Pohn Franjo 30 din — vlč. Feucht Gašpar 100 din — Sakupili: Dinarska akcija Knežija 2638 din — vlč. Fra Karlo Gagulić 495 din — Matoničkin Anka 432 din — Gdja Hackl 275 din — vlč. don Ivo Pulišić 135 din — Homan Matija 127 din — Straščck Štefa 105 din — Đuran Ljubica 60 din — Maruša Ana 58 din — Gdja Kefeček 55 din — Plein Stjepan 40 din — Voeroeš Marija 20 din.

Za kubični metar darovali: Ivanec Josip, Štarc Julija.

Jedan kubični metar zida za crkvu Marije Pomoćnice u Zagrebu, stoji 350 Din.

Uzidajte svoje ime na časno mjesto u crkvi M. Pomoćnice — zalog obilatog Božjeg blagoslova!

Salezijanska tiskara - Rakovnik, Ljubljana.

Dragi suradnici!

Ovom broju Vjesnika prilažemo već davno obećani Pravilnik suradništva. Iz njega možete razabrati sva prava i dužnosti koje imadete, ako hoćete kao revni članovi velike salezijanske obitelji sarađivati oko širenja Kristova kraljevstva među hrvatskom mladeži.

Bit će Vam lakše i širenje našega Saveza među svojim prijateljima, jer ćete im moći temeljito protumačiti svrhu, dužnosti i povlastice ovog Saveza. Pravilnik šaljemo badava, ali sa zahvalnošću primamo ma kakav bilo maleni doprinos za kriće tiskarskih troškova.

Uprava suradništva.

OMLADINSKI DOM, ZAGREB, OMIŠKA UL. 2.

SALEZIJANSKA SVEĆENIČKA ZVANJA

Družba Salezijanaca ima kod nas svoje sjemenište u Zagrebu, Omiška ul. 2 (Knežija). U nj se primaju oni mladići koji osjećaju u sebi želju da postanu svećenici i posvete svoj život i rad u Salezijanskoj Družbi, kojoj je glavna svrha katolički odgoj naše mladeži, u prvom redu radničke. Sjemenište ima pet razreda klasične gimnazije. Učenici uče privatno u sjemeništu pa na koncu svake školske godine polažu ispite na zagrebačkim državnim gimnazijama. Po svršenom petom razredu pitomci se primaju u novicijat i na daljnje školovanje na trošak Družbe.

U sjemenište primaju se i oni mladići koji su prekoračili određenu životnu dob za upis u prvi razred državnih gimnazija, t. j. 12 godina, ako osjećaju poziv za svećeničko zvanje i smisao za učenje, budući da i oni mogu privatno polagati državne ispite.

Svaki onaj koji želi biti primljen mora: 1 imati čistu nakanu i tvrdu volju svoj život posvetiti Bogu u Salezijanskoj Družbi, 2 biti iz poštene obitelji, zakoniti sin, a blaga i otvorena značaja, 3 imati s odličnim ili barem vrlo dobrim uspjehom svršenu pučku školu, 4 biti krepak i zdrav. Ko je bio otstranjen iz kakvog zavoda ili je već bio član kojega reda, ne može biti primljen.

Ko želi biti primljen u sjemenište Družbe Salezijanaca, treba da:

1 napiše i pošalje molbu u kojoj treba da opiše svoj položaj i svoje želje;

2 pošalje krsni list;

3 pošalje zatvorenu preporuku nadležnog župnog ureda; ako je bio učenik koje srednje škole još i preporuku svoga učitelja vjere;

4 roditeljsku izvjesnicu, izdanu od nadležnog župnog ureda; u izvjesnici treba da su označeni poimence: otac i majka, s datumom i mjestom rođenja i vjenčanja, zatim sva njihova djeca, kod svakoga da je označen dan rođenja, eventualno i smrti i uzroka smrti;

5 svjedočanstvo o svršenoj pučkoj školi, odnosno, usto još i svjedočanstvo eventualno kasnije svršenih nauka;

6 domovnicu izdanu od nadležne opć. uprave;

7 liječničku svjedodžbu o duševnom zdravlju i

8 uvjerenje nadležne poreske uprave o izravnom porezu roditelja i dječaka za godinu 1939.

Molbe se imaju poslati **najkasnije do 15. kolovoza.** Za odgovor valja priložiti poštansku taksenu marku.

Molbe s prilozima valja poslati na **Omladinski dom Salezijanaca, Zagreb 11, Omiška ul. 2.**

NADBISKUPSKI KONVIKT POD UPRAVOM SALEZIJANACA, ZAGREB, VLAŠKA UL. 38.

Nadbiskupski konvikt jest najveći i najiskusniji srednješkolski konvikt u Zagrebu. Roditelji su uvijek imali u ovaj konvikt najveće povjerenje. To je očito razvidno iz velikog broja molbi, koje svake godine stižu u ovaj konvikt, i iz činjenice, da konvikt svake godine popuni sva raspoloživa mjesta.

U konviktu se pitomci, koji pohađaju srednje škole, svestrano odgajaju. Rezultati uspjeha u školi kao i rezultati lijepog vladanja pitomaca posve zadovoljavaju. Bistveni dio odgoje u konviktu jest budni nadzor, koji uživaju svi pitomci u svako doba dana. Konvikt je u središtu grada.

U Nadbiskupski konvikt primaju se samo oni đaci, koji su zdravi i marljivi, koji se lijepo vladaju i svršili su osnovnu školu s odličnim ili najmanje s vrlo dobrim uspjehom, odnosno niži razred gimnazije s najmanje dobrim uspjehom. Ne primaju se repetenti ni popravkaši.

Ko se želi potanje informirati o prijemu u konvikt, neka zahtijeva prospekt. Informacije daje **ravnateljstvo konvikta, Vlaška ul. 38 u Zagrebu.**

Ako je naslovnik umro ili promijenio stan, molimo, da se Vjesnik vrati:
UPRAVA I UREDNIŠTVO U ZAGREBU, VLAŠKA UL. 38.